

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXII Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, LIEPA — JULY 28, 1988

Nr. 146

„LKB Kronika, Nr. 75

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Iš „Kronikos“ archyvo

Baudžiamoji byla Nr. 15678

Pradėta 1949 m. vasario 21 d. Lietuvos TSR valstybinio saugumo ministerijos skyriuje „A“.

Nutarimas areštui. Benediktas Andriuska Jono, gimė 1884 metais Telsių apskrityje Alsėdžių (kai kur užrašyta Bernatavo, Lieplaukės) valsčiaus Vilkaičių kaime valstiečio-bužės šeimoje. Tėvai turėjo 40 ha žemės. Išsilavinimas aukštasis, teologinis. Neturi nuolatinės gyvenamosios vietos ir užsiėmimo. Tėvas mirė 1907 metais, motina Eleonora — 1917 metais. Taip pat mirė vienuolika brolių ir seserų.

Radau, kad ilgą laiką dirba prieš tarybų valdžią. Baigė Popiežiškojo universiteto teologijos fakultetą Anglijoje. 1917-1919-1923 metais gavo ir teikė informaciją Anglijos ir Lenkijos žvalgyboms. Padėdant vokiečių provincijolui Bley ir vokiečių žvalgybos rezidentui Kipui 1923 m. organizavo ir vadovavo iki 1945 m. jėgų ordinui Lietuvoje. Redagavo „Žvaigždę“, bendradarbiavo žurnale „Katalikybė ir gyvenimas“, spausdino straipsnius prieš tarybų valdžią. Autorius daugelio antitarybinių knygų, organizacijų steigėjas. 1948 m. liepos 16 d., kratos metu rasta

antitarybinė literatūra, rankraščiai, antitarybinio turinio dienoraštis. 1947 m. sistemingai sakė antitarybinio turinio pamokslus. Gyvena nelegaliai Telsių apskrityje. Padaryti kratų ir areštų.

1949 m. vasario 14 d. Valstybinio saugumo ministerijos „O“ skyriaus 1 poskyrio operatyvinis darbuotojas kapitonas Balaitis „O“ skyriaus 1 poskyrio viršininkas Četurov.

Nutarimą areštui 1949 m. vasario 16 d. tvirtina: „O“ skyriaus viršininkas papulkininkis Šliapnikov, tardymo skyriaus viršininkas pulkininkas Soloid, ministro pavaduotojas Martavičius, sankcionuoja prokuroras Bacharov.

Krata padaryta 1949 m. vasario 21 d. nuo 17 iki 21 val. Tauragės apskrityje Skaisgirio valsčiaus Varlaukio parapijoje. Rasta autobiografinė knyga: „Kaip aš tapau jėzuitu“. Areštuotas ir uždėtas areštas, turtui: geležinė lova, senas medinis praustuvas, naujas palatas, matrasas — senas, marga karvė — 3 metų, ožka — 6 metų, šešios poros baltinių — seni.

Bylą vedė kapitonas Golitsyn. Iš apklausos protokolų (1949 m. met.) (Bus daugiau)

Prašo sargybinių savo apsaugai

Atlanta. — Pasibaigus Demokratų partijos konvencijai, įvyko tradicinis partijos centro komiteto posėdis, kuriame ilgiau kalbėjo partijos vadovas Paul G. Kirk. Tuo pačiu metu nominuotojo gub. Dukakio ir Jacksono atstovai vedė savo pasitarimus ir jų rezultate iš 22 naujų pozicijų komitete Jacksono šalininkai laimėjo 14 vietų, įskaitant ir vieną poziciją Jacksono sūnui Jesse juniorui.

Paul Kirk pasiūlymą vadovauti partijai iki šių metų galo, nes to pageidavo Dukakis, nors Jacksono rėmėjai kitaip galvojo. Po to Kirk pasakė, jog partija niekada nebuvo taip vieninga kaip dabar. Jacksonas laimėjo savo šalininkams 15 pozicijų, o Dukakis aštuonias. Šiuo metu Demokratų partijos centrinį komitetą sudaro 400 asmenų.

Grasinimai Jacksonui

Kai konvencijoje jau yra nominuotas kandidatas į prezidentus, tada pasibaigia ir pralaimėjusių kandidatų sargybinių apsauga. Tačiau Washington pranešama, jog Jesse Jacksonas paprašė, kad ta apsauga būtų ir toliau jam teikiama.

KALENDORIUS

Liepos 28 d.: Viktoras, Ada, Agaras, Antas, Inocentas, Augmina, Vyntas, Nazarijus ir Celas.

Liepos 29 d.: Olavas, Marta, Mantvydas, Jundilė, Feliksas, Beatričė.

ORAS

Saulė teka 5:39, leidžiasi 8:14. Temperatūra dieną 90 l., naktį 75 l.

Išleistas žymusis estas

Talinas. — Estijoje yra išlaisvintas žmogaus teisių gynėjas Mart Niklus. Jis atgavo laisvę Aukščiausiam teismui sumąžinus jam paskirtą bausmę nuo dešimties ligi šešerių metų. Mart Niklus buvo suimtas 1979 m. ir nuteistas 1981 m. Prieš ketverius metus kalėjime jis paskelbė bado streiką, protestuodamas dėl to, kad pasimatymuose su motina buvo vertiamas kalbėti rusiškai. Spaudos agentūros praneša, kad Estijoje dabar yra peržiūrima kito įkalinto esto žmogaus teisių gynėjo Enn Tarto byla. 49 metų amžiaus darbininkas Enn Tarto buvo nuteistas už dalyvavimą Helsinkio nutarimų vykdymui remti visuomeninėje grupėje.

Paneigė Pakistano žinią

Pakistano prezidentas netikėtai paskelbė, kad sovietai vėl atsuntė 10,000 kareivių prie Kabulo, kad padėtų laikytis prieš afganų laisvės kovotojus. Bet Sovietų Sąjungos jungtinio štabo viršininkas maršalas Sergei Achromyev tuojau paneigė tą žinią. Jis sako, kad sovietai savo karių išvežimą vykdo kaip nustatyta pagal sutartą planą. Sovietų spauda kasdien praneša apie įvykius Afganistane, įskaitant ir partizanų sėkmingus puolimus.

Partizanai visose provincijose

Gen. Tsagalov sako, jog nėra nė vienos Afganistano provincijos, kurioje partizanai nebūtų aktyvūs.

Afganistano provincijose — laisvės kovotojai

Maskva. — Afganistaną valdanti Komunistų partija yra atsiskyrusi nuo savo žmonių ir susiskaldžiusi savo tarpe, kad valdžioje išsilauko tik Sovietų Sąjungos padedama, praneša Los Angeles Times, cituodamas sovietų generolą Kim Tsagalov. Kai sovietų kariuomenė pasitrauks, Afganistano vyriausybė neišilaikys, mano jis.

Gen. Tsagalov savo interviu su „Orgonyok“ žurnalo redaktoriumi, sako, jog Afganistanas artėja prie civilinio karo ir, kad ten perims valdžią fundamentalinis islamiškas režimas. Generolas, kuris yra karo reikalų patarėjas Afganistane ir kartu Frunze karo akademijos Maskvoje dėstytojas, pranešauja greitą afganų komunistų pralaimėjimą.

Ruošia sovietų visuomenę

Praeityje „Orgonyok“ yra spausdinęs daug straipsnių apie sovietų karių nepasisekimus ir, kad kareiviai būtų sugrąžinti į namus. Leidimas šiam plačiai skaitomam žurnalui atspausdinti generolo pasisakymus gali reikšti, kad sovietų visuomenė yra ruošiamas tam atvejui, kai Kabulo režimas bus pašalintas. Amerikiečiai ir kai kurie Vakarų diplomatai tame regione jau kurį laiką kartoję, kad afganų komunistai neišilaikys valdžioje. Jie nepajėgs nugalėti musulmonų partizanų, kurie yra apmokyti Pakistane ir ginkluoti amerikiečių ir kiniečių ginklais.

Anglikonų konferencija

Londonas. — Sekmadienį, liepos 17, Canterbury vietovėje prasidėjo dvyliktoji vadinama Lambeth konferencija, tai yra Anglikonų Bažnyčios vyskupų visuotinis suvažiavimas. Jame dalyvavo apie penki šimtai anglikonų vyskupų iš visų penkių pasaulio kontinentų, jų pagelbininkų atstovai, patarėjai ir stebėtojai, viso apie 1,200 asmenų. Tarp stebėtojų yra ir katalikų Bažnyčios atstovai bei kitų krikščioniškųjų bendruomenių delegatai. Konferencijos atidarymo posėdyje, tarp kitų kalbą pasakė Krikščionių vienybės sekretoriato sekretorius kun. Duprey.

Anglikonų religinei bendruomenei priklauso apie 70 milijonų narių, pasiskirstusių 27 autonominėse Bažnyčiose, kurios iš viso turi 430 vyskupijų. Po katalikų Bažnyčios, Anglikonų bendruomenė yra pasaulyje labiausiai išsiplėtęs krikščionių susibūrimas.

— **Senatas** priėmė naują įstatymą, pagal kurį fabrių savininkai, prieš uždarydami savo įmones, apie tai darbininkams turi pranešti prieš 60 dienų. Tai galioja visiems darbdaviams, kurie turi samdomus asmenis.

— **Vak. Vokietijos** generolas Manfred Woerner perėmė NATO viršininko pareigas Europoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Maniloje** Filipinų vyriausybė nutraukė pasitarimus Amerikos bazių klausimu. Vyriausybės atstovas pranešė, kad nesutarta dėl atlyginimo už bazes. Manoma, kad vėliau bus atnaujinti pasitarimai. Sutartis baigiasi 1991 metais.

— **Honoluluose** pranešama, jog buvęs Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos, kuris buvo pašalintas 1986 m., veda derybas su dabartine vyriausybe, kad galėtų sugrįžti atgal į tėvynę. Jis pažada nesikišti į politinį gyvenimą. Žinių agentūros ta proga paskelbė, kad Marcos pažadėjo vyriausybei už tai sumokėti 5 bil. dol., tačiau pats Marcos paneigė tą žinią.

— **Washington** buvęs Teisingumo departamento kriminalinio skyriaus vedėjas William Weld, kuris pasitraukė iš tų pareigų protestuodamas, kad jo viršininkas Edwin Meese nesugebą vadovauti tam departamentui, ragino jį apkaltinti už neteislingą savo pozicijos išnaudojimą asmeniškiesiems reikalingams.

— **Izraelio** penkių asmenų komisija išvažiavo į Maskvą pradėti pasitarimus diplomatinio ryšių klausimais, kurie buvo nutraukti prieš 21 metus. Keturi iš tos komisijos narių laisvai kalba rusiškai.

— **Europoje** dantų gydytojai naudoja laserį vietoje dantims grežti instrumento, kuris daugeliui pacientų yra labai nemalonus. Amerikoje laseris dar neleidžiamas. Laserį naudojant, žmogus nejaučia jokio grežimo erzino.

— **Bostone** pranešama, kad jauniausias sen. E. Kennedžio sūnus Patrick Kennedy, kuriam dabar 21 metai, nutarė kandidatuoti į Rhode Islando valstijos asamblėją prieš dabartinį demokratą atstovą John Skelfington rudens rinkimuose. Patrick Kennedy dabar baigia privačią Providence kolegiją.

— **Maskvoje** paskelbta, kad buvusio sovietų vado Brežnevo žentas Yuri Ciurbanov bus teisiama už kyšius ir savo įtakos panaudojimą, rašo „Izvestija“. Kartu su juo bus dar teisiami 8 kiti sovietų piliečiai, kurie buvo įsėję į išnaudojimą ir kyšių ėmimą iš savo žmonių.

— **Karachi** apylinkėse Pakistane susprogo kovos lektuvas ir žuvo 12 asmenų.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Lietuvoje gyviesiems nevalia tylėti

Lietuviai susirūpinę savo kultūros išlaikymu

Vilnius. — Maskvos New York Times reporteris P. Taubman rašo reportažą ir apie Lietuvą. Prieš tai jis rašė apie Estiją ir Latviją.

Šis senas kalnelių miestas išaugęs prie Nerios upės pasižymi siauromis labirintiniais gatvėmis ir paslaptingais kiemais. Paprastas universiteto išdėstymas, kuris buvo įsteigtas 1579 metais, iškalbingai liudija seną ir garbingą civilizaciją, pradeda žurnalistas. Šioje vietovėje jauti amžių istoriją ir ypatingos kultūros audinį, kuriuo kvėpuoja Vilniaus, Lietuvos respublikos sostinės, gyventojai. Korespondentas Lietuvą pavadina sovietų respublika. Jis pastebi, jog visos tos vertybės glūdi lietuvių tautiniame pasireiškinge, kuris paskutinėmis savaitėmis įgavo didelę jėgą respublikos politiniame gyvenime.

Bandomas Maskvos primatas

Lietuvių tautinė veikla kelia daug rūpesčių Maskvai, kuri turi vyraujančią rolę respublikos reikaluose. Ta veikla yra bandomas Komunistų partijos primatas, o jos tikslas atstatyti nepriklausomybę, kurią visos trys Pabaltijo valstybės turėjo nuo 1920 iki 1940 metų. Korespondentas pažymi, jog šios respublikos griežtai skiriasi nuo kitų Sovietų Sąjungos kraštų savo kalbomis, papročiais ir religine praktika ir todėl „sovietai stengiasi jas praryti“.

Nežiūrint, kad Maskva leido tam tikro laipsnio kultūrinę autonomiją Lietuvoje, rašo reporteris, tačiau jai sąlygos yra griežtai apribotos. Lietuvoje nuspręsta perrašyti jos istoriją, bet tik pagal sovietinį dabartinį supratimą. Lietuvos mokyklose nepriklausomybės metai vadinami „buržuaziniu periodu“, o Lietuvos okupacija čia vaizduojama kaip garbingas respublikos praeities skyrius.

Iki Juodųjų jūrų

„Mes turime savo nuosavą kultūrą ir mes nenorime jos prarasti, pasakojo amerikiečių žurnalistas muzikas Saulius Sondeckis, kuris yra Lietuvių kamerinio orkestro dirigentas. Lietuvių filmų gamintojas nuvežė žurnalista Taubmaną į Trakus, kurie 14-me šimtmečiuose buvo įkurti Didžiojo kunigaikščio Gedimino, kuris yra Vilniaus ikūrejas ir Lietuvos istorijos herojus. Gedimino valdymo metu, rašo žurnalistas, lietuviai savo sienas turėjo nuo Baltijos jūros beveik iki Juodosios jūros, o rytus iki Dniepro upės. Tuo metu, lietuviai jam pastebėjo, Rusija pradėjo formuotis kaip nesutaikoma feodalinė valstybė.“

Pasitiko su laikraščiu

Lietuvos komunistų vyriausybės atstovas žurnalista Vilniuje pasitiko Lietuvoje su „Tiesos“ laikraščio numeriu, parodydamas jam atspausdintą pasikalbėjimą su naujuoju Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičiumi, kuriame įdėta ir jo didelė nuotrauka. Lietuviai, sako jis, laiko sau didelę garbę turėti kardinolą. Katalikų Bažnyčia visados turėjo svarbią reikšmę lietuvių gyvenime ir tik sovietų valdymo metu komunistai tą reikšmę norėjo

sumenkinti, tačiau nepavyko — Bažnyčia ir dabar užima garbingą ir neabejotinai svarbią vietą. Bažnyčios vadai, rašo jis, pagal lietuvių tikinčiųjų pasakojimą, tyliai drąsino neužmiršti savo praeities, kas paskutiniu metu išaugo į tautinę veiklą.

Korespondentas pažymi, jog buvo sudarytas lietuvių Persitvarkymo sąjūdis palaikyti Gorbačiovo perestroiką, kad būtų perorganizuotas sovietų politinis ir ekonominis gyvenimas. To sąjūdžio kviečiami, liepos 9 d. buvo susirinkę daugiau negu 100,000 lietuvių, kad pareikštų savo jausmus ir norus, ne būtinai palankius Maskvai.

Meldėsi ir už Gorbačiovą

Jis toliau rašo, jog katalikų hierarchija buvo patenkinta, kad Klaipėdoje buvo grąžinta bažnyčia, kurią jis pavadino katedra. Bažnyčia buvo konfiskuota 1960 m., vos tik ją pastatė. Kai ji buvo grąžinta, tai „visose respublikos bažnyčiose buvo paraginta melstis už Gorbačiovą“, pasakojo jam Sondeckis. Lietuvių kalbos išlaikymas yra svarbiausias dalykas lietuviams, kurių čia yra 80% iš 3.6 mil. Lietuvos gyventojų. Jis pažymi, kad Pabaltijo valstybių žmonės kalba ir rusiškai, tačiau rusai kalba tik rusiškai ir nesimoko tų respublikų kalbų. Estija esanti vienintelė respublika, kuriai leista naudoti savo tautinę vėliavą, kai tuo tarpu Latvijoje ir Lietuvoje tautines vėliavas jau nedraudžia iškelti, bet įstatymu tai dar nėra įteisinta.

Žemėlapis su Vilniumi, lietuvių tautos sostine. Lietuvos ribos kadaise siekė Dnieprą ir Juodąją jūrą.

Galutinis tikslas — nepriklausomybė

Toliau jis savo reportaže primena buvusias demonstracijas, reikalaujančias pasmerkti Stalino deportacijas ir pilnai paskelbti visus įvykius viešai. Lietuviai, sako žurnalistas, reikalauja paskelbti ir slaptuosius protokolus, pagal kuriuos 1939 m. buvo sovietų — vokiečių pasirašytas paktas pavergti Pabaltijo tada laisvas valstybes. Rusai, kurie dabar gyvena Lietuvoje, yra susirūpinę lietuvių reikalavimu sustabdyti rusų važiavimą į Lietuvą ir bijo, kad gali tecti jiems išvykti iš Lietuvos. Viena rusė moteris žurnalistai pasakė, jog jiems rūpi jų vaikai ir „Mes bijome tų rusų didžiųjų susibūrimų. Mes žinome, kad jų galutinis tikslas yra nepriklausomybė“.

JŪROS DIENA PILĖNUOSE

Chicago ir Detroito jūrų šauliai kiekvienais metais švenčia Jūros dieną. Anksčiau ji buvo švenčiama Union Piere, tik jos rengėjai keisdavosi. Ir detroitiečiai vykdavo į Union Pierą ir ten rengdavo Jūros dienos minėjimą.

Detroito „Švyturio“ jūrų šaulių kuopai įsirengus Pilėnų stovyklą, ta Jūros diena kas treči metai pradėta švęsti Pilėnuose.

Šmetinė Jūros diena pradėta liepos 16 d. 11:30 v.r. vėliavų pakėlimu.

Vadovų pasitarimas

Po pietų vyko LŠST centro valdybos posėdis ir atvykusių dalinių pirmininkų bei pareigūnų pasitarimas. Posėdį atvykusių pasveikinimu pradėjo ir jam vadovavo LŠST pirmininkas Mykolas Abarius, sekretoriavo centro valdybos sekretorius Eduardas Mikulas, dalyvavo centro valdybos nariai: LŠST kapelionas kun. Jonas Borevičius, S.J., vice-pirmininkas Juozas Mikulis, jūrų šaulių vadas Bronius Valiukėnas, moterų vadovė Anelė Kirvaitytė, II sekretorius Romas Macionis, ūkio vadovas Juozas Kinčius, valdybos nariai Antanas Grinius, Balys Telyčėnas ir atvykę į Jūros dieną dalinių pirmininkai bei pareigūnai: Edmundas Vengianiskas, Alfa Šukys, Alfonsas Paukštė, Vincas Zinkus, Augustinas Ašoklis.

Posėdyje buvo išsiaiškinti kai kurie neaiškumai, pasiūlyta įvairiais Sąjungos ir kuopų reikiama: uniformų, ženklų, Vasario 16 gimnazijos remėjų būrelių ir šaulių centro valdybos garbės ir kuopos šaulių garbės narių. Kuopos garbės šauksys, persikėlęs į kitą dalinį, garbės šaulio statuso nepraranda ir naujame dalinyje garbės statusą turi. Sąjungos kapelionas kun. Jonas Borevičius pageidavo, kad šaulių sąjungoje būtų įsteigta kokia nors sporto sekcija, kuri galėtų pritraukti jaunimo. Pirmininkas Mykolas Abarius teigė, kad šaulių sąjunga yra gyva čia ir gerbiama okupuotoje Lietuvoje. Posėdis buvo draugiškas ir sklandus.

Banketas

Banketas pradėtas 5:00 v.v. „Švyturio“ j.s. kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas pasveikino į banketą atvykusius šaulius bei svečius ir supažindino su iš toliau atvykusiais. Maldą prieš vėisės skalbėjo tėvas Jonas Borevičius. Meninę programą pravedė Mykolas Abarius. Valė Tautkevičienė ir Ona Vindašienė.

nė iš Windsor padainavo keturias dainas: „Ramunėlė“, „Dzūkija“, „Linai“, ir „Dar pabūkim“, o persirengusios kitais drabužiais dar suvaidino tremtinio poeto sielos pasikalbėjimą su šventu Petru. Jos gerai atliko savo vaidmenį ir susilaukė nuoširdaus žiūrovų įvertinimo.

Sekmadienį, liepos 17 d., 10:30 v.r. kuopos vicepirmininko Juozo Kinčiaus vadovaujami šauliai ir šaulės uniformuoti su 7 vėliavomis išsiriokio stovyklos aikštėje. Juozui Kinčiui atraptavę LŠST pirmininkui Mykolui Abariui, nužygiavo prie žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės paminklo. Sąjungos moterų vadovė Anelė Kirvaitytė ir kuopos moterų vadovė Onutė Selenienė padėjo prie paminklo vainiką. Pakeltos vėliavos. Sugiedotas Lietuvos himnas.

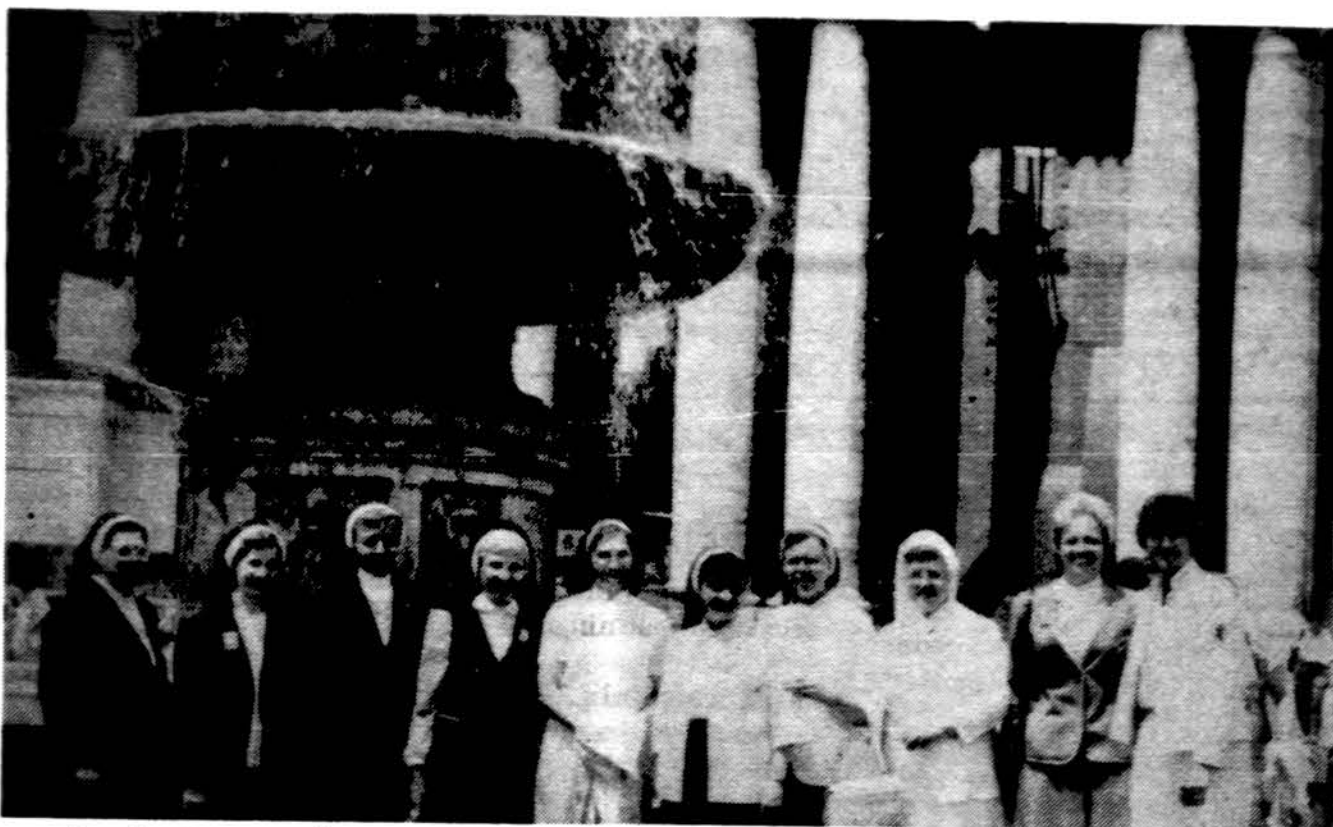
11:00 v.r. prie paminklo išsiriokio su 7 vėliavomis šauliams ir šaulėms, LŠST kapelionas tėvas Jonas Borevičius aukoją šv. Mišias ir pasakė pamokslą, apibūdindamas žmogaus laisvę, kuri, deja, kartais piktinaudoma mūsų vienybę ardyti. Mišių lekcijas skaitė Juozas Mikulis. Pamaldas baigiant sugiedota „Marija, Marija“.

Toliau visi vaišinosi Antano Šiurkaus ir Algio Macionio keptais skaniais viščiukais ir Onutė Selenienės ir tartininkų paruoštais įvairių daržovių priedais.

Pavalgę pietus, skirstantis kelionei namo, atsisveikinimo ir padėkos žodžius tarė Edmundas Vengianiskas, Juozas Mikulis, Alfonsas Paukštė. „Švyturio“ j.s. kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas padėkojo svečiams už atsilankymą į Jūros dieną. Padėka pareikšta ir visiems prie šios šventės pravedimo prisidėjusiems šauliams ir šaulėms. Svečius gerimais aptarnavo Balys Telyčėnas ir Antanas Vaičekas. Maistu rūpinosi ir svečius vaišino Moterų vadovė Onutė Selenienė ir tartininkės: Onutė Abarienė, Stefaniya Telyčienė, Sofija Sirutienė, Salomėja Grigaitienė, Marija Želviene, Grace Valiukėnienė. Motelių tvarkė Liuda Macionienė. Viščiukus kepė Antanas Šiurkas ir Algis Macionis. Prie visų darbų dar prisidėjo iš Floridos atvykę buvę švyturiečiai Stepas ir Emilija Lungiai, o įvairiomis daržovėmis aprūpino Pilėnų stovyklos kaimynai Erna ir Stasys Garliauskai. Šventė buvo graži ir sklandžiai praveda, tik karštieji ir tą dieną vykusieji kiti renginiai kiek sumažino svečių skaičių.

ST. BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPOS GEGUŽINĖ

St. Butkaus šaulių kuopos gegužinė ruošama rugpjūčio 7

Amerikos lietuvaitės Šv. Kazimiero vienuolijos seserys susipažįsta su Roma po pernai ten vykusios Lietuvos Krikščionybės jubiliejaus minėjimo iškilmų.
Nuotr. V. Bacevičiaus

d. „Švyturio“ j.s. kuopos stovykloje Pilėnai.

Bus keptų viščiukų ir įvairių skanių priedų. St. Butkaus šaulių kuopa visus kviečia atvykti ir praleisti dieną gražioje Pilėnuose.

Stovyklos vartai bus atidaryti nuo pat ryto.

A.A. PETRĄ JANUŠKĄ PRISIMENANT

Dviejų metų mirties liūdnei sukačiū prisiminti šv. Antano lietuvų parapijos bažnyčioje, rugpjūčio 7 d. 10:30 val. r. kun. Alfonsas Babonas už Petro Januškos sielą aukos šv. Mišias. Petro Januškos šeima visus artimuosius ir pažįstamus kviečia tą dieną dalyvauti šv. Mišiose ir savo maldose prisiminti a.a. Petrą Janušką. Bažnyčia yra Detroito, Vernor ir 25-tos gatvės kampas.

A. Grinius

ŠIS SEKMADIENIS DAINAVOJE

Šį sekmadienį, liepos mėn. 31 d., visi keliai teveda į Dainavą. 11 val. ryto šv. Mišios bus aukojamos už visus Dainavos geradarius, gyvųjų ir mirusių. Šv. Mišias atnaušaus svečias iš Chicago kun. L. Zaremba.

Tą dieną keičiasi stovyklos, išvažiuoja jaunimas, atvažiuoja „senimas“ su savo vaikais ir vaikaičiais, tai daugeliui atvykusių į Dainavos metinę šventę bus gera diena susitikimui su gimiminėmis ir draugais iš kitų JAV vietovių.

Po šv. Mišių, anoj pusę ežero, lauks geri pietūs. Visas maistas iš Chicago, išskyrus gerimus, kurie visoje Amerikoje tie patys, tai jie bus „detroitiečiai“. Iš Chicago, tarp kitų skanumynų bus duonos, vadinamos plyta ir lietuviškų lašiniųuočių.

2 val. p.p. stovyklos salėje vyks Dainavos rėmėjų susirinkimas. Tikimasi, kad bus spėta pasivaikinti ir sotiems dalyvauti susirinkime, kuriame bus pateikta Dainavos metinė apyskaita.

Bus ir laimėjimai, kuriais jau daug metų rūpinasi Veselkų ir Idzelių šeimos. Šiem bus daug gerų laimėjimų ir knygų.

Bus karšta diena. Atsigaivinti siūlosi Spyglis ežeras ir ažuolų pavėsis. Programoje — pabendraavimas su gimiminėmis, draugais ir tais, kurie ištisus metus neša Dainavos rūpesčius. Atsilankiusieji parems jų rūpesčius ir darbus išlaikyti šią lietuviams tarnaujančią vietą, išlaikoma daugelio asmeninės aukos darbu ir rūpesčiu.

Visi laukiami šį sekmadienį Dainavoje, lis ar nelis. Maistas atkeliaus iš toli, nors ir su tornadomis, tai reiks ir valgytojų. O kas svarbiausia — parama, piniginė parama, be kurios ir ne viena bažnyčia užsidaro.

Ivaziavimo mokestis tik vienas doleris už asmenį.

j.

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., P.O. Box 545, North Andover, MA 01845

CHICAGOS 112-JI KUOPA

Balandžio mėnesį Chicago Lietuvos Vyčių mėnesiniame 112-tos kuopos susirinkime šventėm organizacijos 75-ųjų veiklos metų jubiliejų. Ta proga išklausem Konstantino Savicko įdomiai pristatytą organizacijos istoriją. Estelle Rogers taip pat prisidėjo prie praeitos veiklos pristatymo, o Albertas Zakarka parodė skaidres net iš 1960-tųjų metų. Stebėtina, kad tais laikais daugelis dabartinių blondinių tada buvo brunetės. Al Mockus pravedė visą gan įdomiai suruoštą vakaronę.

Sveikiname Mykolą Yuknį, sutikusį priimti kultūrinio komiteto pirmininko pareigas kuopos apimtyje. Mykolas neseniai grįžo iš darbo JAV-bių Taikos korpuse; džiaugiamės turėdami tokį bendradarbį.

Kuopos nariai užsiėmė visokioje veikloje. Balandžio 24-tą viešėjome Amerikos Lietuvių Respublikonų Illinois lygos bankete, kur mūsų narys dr. Ferdinandas Kaunas buvo pagerbtas jam įteikiant „Man of the Year“ žymenį. Gegužės 7-tą dalyvavome naujų „Lietuvos Bažnyčios kronikų“ sutiktuose Jaunimo centre. Gegužės 15-tą dalyvavome Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo centre surengtame bankete telkti lėšas Tautinių šokių šventei, kuri įvyko Kanadoje liepos mėnesio pradžioje. Talentingas mūsų pianistas Robertas Mockus St. Xavier kolegijoje gegužės 8-tą dieną akompanavo pasižymėjusiam smuikininkui, ir mes šiame koncerte dariau dalyvavome.

Sveikiname Ritą Zakarkaitę, baigusią Illinois universiteto Chicagoje medicinos fakulteto slaugės mokslus. Rita buvo priimta į International Honor Society of Nursing ir šiuo metu įsidarbino Chicago universiteto ligoninėje, kur dirbs vėžio (onkologijos) skyriuje. Taip pat sveikiname jaunuosius vyčius Denise Zakarkaitę, Ireną Juraitę ir Jessicą Baužaitę, gegužės 29-tą dieną baigusias Marijos aukštesniąją mokyklą.

Džiaugiamės, kad gegužės 8-tą dieną susitokė Joanne Wasiliauskaitė ir Jim Valutis. O kuopos finansų sekretorei Alice Cekanor linkime greitai pagyti po neseniai pergyventos operacijos.

Užuojautos mūsų a.a narių Bernardine Rogers, Ron Maldūno, Jono Rudžio ir Vlado Kirtuk šeimoms, neseniai į Didžiąją keliuonę išlydėjusioms savo brangiuosius.

VYČIAI NEW HAVENE

Balandžio 21-ą dieną East Haven mieste Captain Nick's restorane pagerbėme 50-tos Lietuvos Vyčių kuopos narę Betty Gybowskį. Pranas Peterson pravedė programą, o kun. Karalis apibūdino jos įnašą kuopos veikloje, ypač jos darbą spaudos komitete. Jos sugebėjimai, garsinant mūsų kuopos veiklą, pavydėtini! Linkime sėkmės ir ateityje darbuotis.

Rozėi Kisielius ir Evelyn Lepensky balandžio 24-tą dieną Naujosios Anglijos apygardos suvažiavime įvykusiame Westfield mieste, buvo suteiktas Trečiasis Lietuvos Vyčių laipsnis.

Gegužės 22-ą dieną New Haveno šv. Kazimiero parapijoje įvyko džiugi šventė. Klebonas kun. Albertas Karalis šventė kunigystės 40-ties metų jubiliejų. Po šv. Mišių parapijos salė sausakimšai prisipildė parapietų ir draugų, norinčių pasveikinti savo dviasios vadą ta proga vykusiame bankete.

Kun. Pranas Karvelis, Waterburio šv. Juozapo lietuvių parapijos klebonas, kun. Roman Golumba, ukrainiečių bendruomenės atstovas, pasveikino kun. Karalių. P. Peterson pravedė iškilmę, o Jurgio Petkaičio kvartetas iš Hartfordo atliko lietuviškų dainų programą. Valerija Abate, Violas ir Bill Plante anūkė, padainavo „Karvelėlis“, kitas lietuviškas daineles bei operos ariją.

Teresė Strimaitis suorganizavo ir paruošė šio banketo bufetą. Visi tartininkai sveikintini už puikų darbą. Choras puikiai giedoją Mišiose.

H. B.

PENNSYLVANIJOS ANGLIAKASIŲ LIETUVA

Anthrachte 144-tos Lietuvos Vyčių kuopos pirmininkas Juozas Yezulinas susirinkime pranešė, kad 74-toji metinė Lietuvių diena nebus rengiama uždarysiančiam Rocky Glen parke. Tačiau, Boscov's krautuvės bei Rytų Europos etninės savaitės komiteto dėka, šią dieną galėsime surengti Fairlane Village Mall, Route 61, tarp Pottsville ir St. Clair miestelių sekmadienį, rugpjūčio 14-tą dieną.

Programa atliks „Vetros“ šokėjai ir Šiluvos Marijos parapijos choras. Lietuvių dienos rengimo pirmininkas yra Frackville miestelio gyventojas Bernardas Zilaitis, o jam talkina Ed ir Ona Carlitus iš Ringtown.

Rugpjūčio 13-tą dieną Prisi-kelimo parapijos salėje Frack-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuomi. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ville miestelyje rengiamas Lietuvių dienos banketas, kuriuo rūpinasi Jack Joseph.

Kuopos nariai nusprendė Lietuvos Vyčių stipendijų fondui bei Lietuvių Katalikų Religinei šaipai paaugoti stambesnę sumą. Jie taip pat dalyvavo lietuvių tautinių šokių festivalyje Hamiltone, Kanadoje, liepos mėnesį.

Elena Chesko, Pranas Volin (abu iš Mahanoy City) ir Ona Wargo iš St. Clair atstovavo mūsų kuopai Philadelphiajos 3-sios Lietuvos Vyčių kuopos 75-ųjų metų veiklos jubiliejaus šventėje.

Frackville mieste esančio (27 S. Broad Mountain Ave.) lietuvių kultūrinio centro pirmininkė Eleonora Vaicaitis praneša, kad šis centras vasaros metu buvo atdaras savaitgalio dienomis tarp 2-ros ir 5-tos v.p.p.

Ona Vertė Aleks. Pakalniškis, Jr.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiadieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais.
Susitarimui skambinti 436-5566

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Pirm., antr., ketv. ir penkt.

pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, Ill. 60629

Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, Ill.

1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinus ir

„Contact lenses“

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija

2545 West 71st Street

Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.

3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

Valandos pagal susitarimą

Tel. 585-7755

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

Valandos pagal susitarimą

Tel. 585-7755

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS

SPECIALISTAS CHIRURGAS

Priklauso Holy Cross ligoninėi

2700 W. 43 St., Tel. 927-3231

Kalbame lietuviškai

Val. pagal susitarimą pirm., antr.

Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

AR PLIAUKŠĖJIMAS BOTAGU

I Sovietų Sąjungos reformas ir atvirumą, apie kuriuos kalba M. Gorbačiovas, atkreipė dėmesį laisvasis ir komunistinis pasaulis. Vieni tiki Gorbačiovo žodžiais, jo pažadais ir nuolatiniu reformų reikalingumo priminimu, kiti tuo netiki, nes daugelis bolševikų vadų vienaip kalbėjo, kitaip darė. Ir Gorbačiovo žodžių, iki šiol pasakytų ir nepaprastai platinamų, neseka darbai, kurie parodytų jo gerą valią ir jo norą sudemokratinėti komunistinę sistemą, pataisyti pasilijusią ekonomiką, padėti žmonėms, kurie jau nerimsta.

Gorbačiovas remiasi Leninu ir leninizmu, kai jis kalba savo partijai, kai nori vaidinti vyriausią vadą visoje Sovietų Sąjungoje. Jis smerkia Stalino žiaurumus, neteisėtumą, trėmimus ir komunistų žudymą, pasiremdamas Leninu ir tais, kurie nuo Stalino nukentėjo ir kurių jau nėra gyvųjų tarpe. Jis smerkia ir Brežnevą dėl jo valdžios stagnacijos — sustingimo politikoje, ekonomijoje, tarptautiniuose santykiuose. Jau viešai skelbiama, kad Brežnevo artimiesiems šeimos nariams paliekamos pensijos tik už jų darbus, bet atimamos visos privilegijos, kurias jiems suteikė Brežnevas, kurias teikia ir kitiems didiesiems partijos vadams.

Kalbėdamas ir cituodamas savo kalbos Lenina, jis daro ir gera Rusijai ir užimtiesiems kraštams. Jis uždraudė girtavimą, sumažino pasipelnimą iš užimamų vietų, perkėlavo, kad pastatyti pareigūnai būtų sąžiningesni ir geriau žiūrėtų savo darbų. Jie turi jausti atsakomybę už savo pareigas. Jis taip pat primena, kad tik komunistai tegali būti renkami į valdžios postus, tik komunistai tegali užimti atsakingesnes vietas, tik komunistai tegali dalyvauti valstybiniuose sprendimuose. Kiti yra diskriminuojami, kaip ir anksčiau, nes jie nelaikomi net Gorbačiovo vertais užimti postus, kuriems jie yra pasirušę.

Kodėl taip daro vyriausias Sovietų Sąjungos vadovas — sekretorius, kuris turi aukščiausią postą partijoje, valdžioje, visko tvarkyme ir sprendime, tai klausimas, kurio šiuo metu dar negalima atsakyti. Gal čia dar svarų žodį turi privilegijuoti senosios gvardijos nariai, kurie užima geras ir pelningas vietas partijos ir valstybės viršūnėse. Vadinami konservatyvūs komunistų partijos nariai mažiau kalba prieš Gorbačiova, bet neleidžia jam daryti reformų per greitai ir stipriai, kad pajustų jie patys, partija, ypač tie, kurie buvo net ir prie Stalino didelėje pagarboje, kurie mokėjo tam žiauriajam diktatoriui patikauti ir dabar dar palaiko vienas kitą.

Gorbačiovas turi išgalėti partijos viršūnėse, kaip buvo kadaise Leninas ir vėliau Stalinas, kurių bijojo net artimiausi draugai ir revoliucijos kėlejai. Jie guldė galvas kartu su Stalinu, bet nebuvo tikri, kad Stalinas jų nepasmerks, kaip išdavių ar svertimų valstybių šnipų, ką jis padarė kaip tik su savo bendradarbiais, kariavusiais prieš baltagvardiečius ir prieš svetimuosius, norėdami

kuo daugiau žemių ir tautų pagrobti po Rusijos padu. Gorbačiovas smerkia Stalina, aukština Lenina, bet mažai tekala apie tuos, kurie Stalinui pataikavo ir kurie vykdė jo terorą. Jo senosios komunistų privilegijuotos grupės pajudimas gresia jam pačiam nusodinimu, kaip Chruščiovo atvirumas ir viešas mušikiškumas. Dėlto Gorbačiovas daugiau pliaukšina botagu, juo mažiau užduodas konservatyviems komunistams, nors leidžia, kad jiems užduotų botago kirčiai, pasinaudodami atviro žodžio teise kiti kalbėtojai.

Naujas komunistų partijos sekretorius ir visos Sovietų Sąjungos valdytojas atsistoja tarp dviejų dilemų — arba pasirinkti atvirą kovą prieš senuosius komunistus, arba tik pamažu juos išstumti iš savo postų dėl amžiaus ar ligų, pastatant savo šalininkus. Vieną iš šių dilemų jis ir renka.

Didelę problemą Gorbačioviui ir visam politbiurui sudaro paskiros tautybės, kurių Sovietų Sąjungoje yra ne mažuma, kaip mėgsta sakyti amerikietiška spauda, bet bent pusė gyventojų. Nepasitenkinimas Pabaltijo valstybėse, demonstracijos, savos vėliavos kėlimas, savo himno giedojimas yra prieš rusų respubliką, kuri nori valdyti visas vadinamas respublikas. Bet Pabaltijys — Lietuva, Latvija ir Estija — nėra visa Sovietų Sąjunga. Ne tik jos nori pareikšti savo tautines aspiracijas. Armėnai kelia didesnę suirutę, norėdami prijungti prie Armėnijos armėniškąjį Karabachą, kuris buvo priskirtas Azerbaidžanui, kaip Stalinas patvarkė. Ukraina jau seniai viešai reikalauja savo nepasitenkinimą rusų valdžia, nors jie yra dėl to labai nukentėję Stalino ir jo sėbrų sudarytu badu, kėleimais, lageriais ir persekiojimais.

Gorbačiovas yra kietas rusas ne tik pats, bet ir kartu su kitais didžiaisiais komunistų partijos ir valstybės vadais. Kariuomenės siuntimas, persekiojimai, pareigūnų atstatymai ir naujų skyrimas nepadaeda stiprėti valstybei. Juo labiau tokiais valstybei, kurią valdo jau daugiau kaip 70 metų viena partija ir yra nugalėjusi iki nežmoniško.

Žmonės nori duonos, darbo, laisvės, laisvo ir nekontroliuojamo žodžio. Jie nori naujos santvarkos, nors ir komunistų valdžioje. Jie geriau leidžiasi į kovą ir tremtį, negu atsisada savęs ir savo tautybės. Čia ir susiduriama su didesniais kliūtimis valstybei augti, kai ji daugelį metų tik grobė laisvuosius, kai ji visus savo išteklis atidavė suirutėms ir maištams kelti svetimose kraštuose.

Gorbačiovo pliaukšėjimas botagu nėra paveikęs nei partijoje, nei valstybėje, kuri susideda iš daugelio tautų, vadinamų respublikomis. Sovietų Sąjungos žmonės nauju vadu buvo labiau patenkinti, negu buvusiais pereinamajam laikotarpiu, bet botagas, kuriuo Gorbačiovas dabar pliaukšina, gali atsisukti prieš jį patį, ypač nepatenkinant tautybių ir norint ir viršūnės skirti tik rusus.

P.S.

Savo proto nepamesk, bet ir kito klausyk.

Lietuvių patarlė

Tūkstantis melų neatstoja vienos tiesos.

Armėnų patarlė

NEŽMONIŠKI KANKINIMAI AFGANISTANO KALĖJIMUOSE

Apie tai pasakoja ten buvęs žurnalistas

Gana ilgai Afganistane užsitęsęs vadinamam šventajam karui, laisvės kovotojams su visokiomis intencijomis iš įvairių pasaulio kampų rinkosi svetimšaliai. Vieni jų ginkluoti jungėsi į partizanų eiles, kiti, norėdami visokių nelaimių užgožtame krašte greitai pralobti, vertėsi spekuliacija, nuotykių ieškojimu. Pasaulio dėmesį labiausiai atkreipė ten nuvykę žurnalistai, kurių tarpe bene daugiausia buvo (ir dabar yra) amerikiečiai. Jie beveik nuo karo pradžios pranešinėjo sovietų poslinkius, jų nesėkmes, žiaurų elgesį su civiliais gyventojais. Informavo apie mujahideenų nepaprastą ryžtą bei drąsą, ginant savo žemę. Darė pokalbius su partizanų grupių vadais, kartais antagonistškai nusiteikusiems vieni prieš kitus ir juos skelbė spaudoje. Pilietinio karo maištyje atvykėlių tarpe buvo žuvusių ir patekusių į sovietų bei Afganistano komunistinio režimo rankas. Jiems, kaip ir vietiniams suimtiesiems, teko išgyventi įvairius KGB ir KHA D (Kabulo slaptosios policijos) žiaurumus, kartais net baisesnius už Stalino laikų, žvelgti mirčiai ir akis, būti liudininkais barbariškų kankinimų, o ypač daug ką apie juos sužinoti iš ilgus metus nuteistųjų. Visi tie baisumai išryškėja vieno žurnalisto, Kabulo kalėjime išsėdėjusio pastuzinį mėnesių, memuaruose.

Kalinius vargindavo ne tik skurdus maisto davinys, šaltis, parazitai, mėnesiais užsitęsiantys naktiniai tardymai, bet ir baimė visokių valdžios informatorių, išdavių, pranešėjų. Vieni jų buvo pasamdyti, o kiti parinkti iš pačių kalinių, melagingai už „gerą darbą“ žadant laisvę arba žymų bausmės sumažinimą. Kalinamųjų tarpe buvo ir visai nekalčių žmonių. Pavyzdžiui, pakistanietis piemuo, patekęs į Afganistaną besivydamas savo ožkas, buvo kaltinamas šnipinėjimu priešui. Jaunas turkas, paklūpus švento karo šauksmui ir prisijungęs prie partizanų, buvo įtariamas CIA agentu, nors nežinojo nė vieno angliško žodžio ir neturėjo jokio supratimo, kas CIA yra. Irano daktaras, suteikęs pirmą pagalbą sužeistam laisvės kovotojui, buvo traktuojamas kaip kontrrevoliucionierius ir t.t.

Būdavo atvejų, kada fiziškai ir psichiškai suluošinti mirdavo prieš vadinamą „specialų revoliucinį teismą“. Kai kurie išprotėdavo arba prisipažindavo prie nepadarytų nusikaltimų. Tokie farsiniuose teismuose susilaukdavo mirties bausmės arba ilgo įkalinimo.

Keli sodistinių kankinimų pavyzdžiai

Tarpe brutalių prėmonių plačiai buvo naudojama ir elektros srovė. Viela prijungus prie nelaimingųjų liežuvių, pažastų, lyties organų, gaunasi baisūs skausmai. Vienam pakistanečiui taip buvo sužalotos smegenys ir jis tapo silpną pročiu. Po pasivaikščiojimų nenorėdavo grįžti į cėlę ir už tai sargybinių nuolatos buvo mušamas. Visas kūnas buvo padengtas baisiais randais, žaizdomis, rūbai permirkę krauju. Nuolatos verkdamas. Iš tardymų kaliniai grįždavo su sudaužytomis nugaromis, išnarintais žandikauliais, deformuotomis nosimis, degančių cigarečių odose sukeltomis opomis. Minėtas savanoris turkas po kelių naktų badymo specialiais peiliais prisipažino, kad jis yra CIA agentas.

Būdavo atvejų, kada sulaikytuosius „vaisindavo“ su chemikalais užnuodyta arbata. Nuo juos žmogus pasidarydavo kalbus ir lengvai prisipažindavo prie tardytojų primetamų kaltinimų. Kartais tokius vėliau kalėjimo sargai atiduodavo homoseksualų išniekinimui. Po kelių naktų brutalių kankinimų jis mirė. Apkaltintas priklausymu Islamo partijai ir padėjimu partizanams būvo pasmerktas mirčiai. Jos laukdamas sakė, jog nieko nebija, nes kovojo šventą kovą.

Kalėjime kursavo kalbos, jog būdavo atsitikimų, kada nemažam „taičiui kalinių adatomis ištrūkdavo visą kraują ir jį atiduodavo ligoninėms kare sužeistųjų gydymui. Nukraujinti žmonės mirdavo. Būdavo ir neįtikėtinų mirties procesų: itariamuosius paimdavo į lektuvus bei malūnsparnius ir po barbariškų kankinimų prispažinus prie nepadarytų kaltių jie būdavo išstumiami lauk mirčiai. Betgi daugiausia egzėkucijos būdavo vykdomos sušaudant arba pakariant.

Nežiūrint, kad kalėjimuose vyravo baisus teroras, nuolatos ruseno sukilimo pradai, ypač kai į Kabulą pradėdavo žvimti partizanų rakėtos. Po to

dažnai sekėdavo masinės žudynės. Kartą į cėles išiveržė rusų kariai ir išsivedė kelis tuzinus žmonių, kurių vėliau niekas nebematė. Kitu atveju buldozeriais buvo užverstas 320 pusgyvių žmonių.

Tarptautinei komisijai lankant Kabulo kalėjimą, į jame izoliuotieji buvo suvaryti į sandėlius, o į jų vietą atvesti kalinių uniformoje kareiviai. Tuo svečiams buvo sudarytas nuostabiai geras vaizdas.

Sielvarto, kantių, desperacijos prisilėgtieji stiprybės ieškodavo tikėjime — jie kasdien penkis kartus meldavosi atsigręžę į Meką. Visi labai troško sovietų pasitraukimo.

Kaip žinia, tas jau vyksta. Tačiau nežinia, kuo baigsis įkalintųjų likimas. Gal visuotinė amnestija, o gal dar gausybė masinių žudynių. O kas gi atsitiko su memuarų autorium? Po ilgų tardymų, kankinimų, kad ir netokių baisių kaip vietinių, jis pateko į specialų revoliucinį tribunolą. Buvo kaltinamas kontrrevoliucinių idėjų sklaidimu, sabotažu, spekuliacija, imperialistams slapty žinių rinkimu, nežodžio neužsimenant apie jo žurnalistinį darbą. Nuosprendis — septyni metai griežto režimo kalėjimo, atimant kad ir menkas kaip užsienio turėtas privilegijas (kiek geresnį maisto davinį ir indą apsiplovimui). Pasmerk-tasis stebėjosi kaltinimų didumu ir bausmės lengvumu. Taip greičiausiai įvyko todėl, kad dar prieš teismą, griežtai reikalaujant, turėjo pasimatyti su savo valstybės ambasados atstovu.

Tuoju buvo perkeltas į specialų kalėjimą, esantį Kabulo priemiestyje. Čia esantieji apie masines žudynes kalbėdavo taip dažnai, kaip laisvėje esantieji apie orą ir valgi. Didelį nevilį skendo ir žurnalistas. Tačiau netrukus jam nusišypsojo laimė: jo ambasadoriui energingai spaudžiant komunistinę vyriausybę, buvo išleistas į laisvę. Stipriai akcentuoja, kad jo memuarai yra Afganistano žmonių šauksmas, besiveržiantis pro modernių katakombų sienas.

A. V.

Ne tai svarbu, ar mūsų darbai bus daugiau ar mažiau pasisekę, bet tai, kad, baigdami šį gyvenimą, galėtume pasakyti: „Dariau, ką galėjau“.

L. Pasteur

SUDEGĖ KALTINĖNŲ BAŽNYČIA

Šiomis dienomis gauta žinių iš Lietuvos, kad šių metų birželio mėn. 8 dieną anksti rytą užsidegė Kaltinėnų šv. Jono Krikštytojo bažnyčia ir buvo gaisro visiškai sunaikinta. Bažnyčia buvo medinė, statyta 1886 metais, taigi truputį virš šimto metų. Nors kaip rašo, buvo privažiavę daug gaisrininkų mašinų, bet ugnis greit išsiplėtė ir jos sustabdyti nebuvo įmanoma. Manoma, kad gaisras kilo dėl netinkamo elektros įvedimo prie vargonų. Viskas sudegė, tik šį tą iš zakristijos tebuvo galima išnešti. Liko išgelbėta tik varpinė, nors patys varpai buvo pačios bažnyčios bokštuose. Prie varpinės dabar yra statomas priestatas, kur laikinai bus laikomos pamaldos.

Kaip rašoma, tą pačią dieną iš Telsių atvykęs vysk. Vaičius nuramino verkiančią parapičių minią ir paguodė sakydamas, kad Kaltinėnuose bus pastatyta nauja, tik šį sykį mūrinė bažnyčia. Senasis klebonas buvo išskeltas, o jo vieton atkeltas kitas — jaunas ir energingas. Jis tuo pat kvietė parapijiečius į talką pradėti valymo darbus. Iki šv. Jono atleidų viskas buvo

gražiai išvalyta, o senojo altoriaus vietoje buvo pastatytas naujas, kuris tai dienai buvo išpuostas vainikais. Per šv. Jono atlaidus suvažiavo tiek žmonių, kaip niekada anksčiau Kaltinėnuose dar nėra buvę. Žmonės aukojosi kas kiek išgalėdamas naujos bažnyčios statybai. Statybą nori pradėti tuoj pat, kai tik bus gautos iš Maskvos leidimas.

Pirmoji R. katalikų bažnyčia buvo pastatyta Kaltinėnuose 1416-17 metais, žemaitiams priimant krikštą, D.L.K. Vytauto rūpesčiu. Spėjama, kad ji buvo atstatyta XV a. viduryje ir XVII a. antroje pusėje, kuri taip pat 1880 metais sudegė ir buvo atstatyta 1886 m. iš ažuolinių rąstų. Bažnyčios viduje buvo labai įdomaus ir gražaus darbo 4 altoriai. (Br. Kviklys, Lietuvos bažnyčios).

Būtų gražu, kad būtų Kaltinėniškiai, ar turintys ten giminių ar pažįstamų, savo aukomis prisidėtų prie naujos bažnyčios atstatymo.

J.K.

Red. pastaba. Liet. Kat. religinė šalpa 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kaltinėnų bažnyčia prieš sudegimą

UŽDRAUSTA RŪKYTI

Chicagoje įsigaliojo draudimas rūkyti salėse, autobusuose, vagonuose, restoranuose ir kitose publikai atvirose vietose. Tačiau policija nesiuriosia bausiti šio nuostato nepildančius. Tikimasi, kad patys rūkoriai susipras. Uždrausta rūkyti ir lektuvuose, susirinkimų patalpose, prausyklose, bet nedraudžiama rūkyti lauke, korido-

riuose, privačiai publikai susirinkus ir restoranus.

SUDEGĖ 24 ARKLIAI

Waucondos jojimo tvartuose liepos 23 d. kilo gaisras ir sudegė 24 arkliai. Iš viso tvartuose buvo 60 arklių, bet kiti buvo išgelbėti. Išliko ir 65 arkliai, kurie gėnėsi lauke. Arkliai daugiausia buvo senesni ir nebuvo apdrausti.

PALIKAU PĖDAS EUROPOJE VINCAS ŠALČIŪNAS

6 Susėdam į savo autobusus ir pradėdam kilti į statų Reino krantą. Kelias per mišką raitosi, zigzaguoja ir stačiai lipa aukštyn. Protarpiais atsiveria vaizdas į patvinusį Reiną ir prie jo susigūžusius miestelius. Trūksta tik saulutės, o vaizdu neatšigrožetum! Išžiūriu į mišką. Medžiai tokie patys, kaip mūsų Lietuvoje. Sunkiai urgzdamas autobusus pagaliau pasiekia didesnį ir tiesesnį kelią, nuo kurio atitolsta miškas, pasirodo kalvos ir ūkių laukai. Pasėliai kaip Lietuvoje: rugiai, kviečiai, avižos, miežiai. Daug kur geltonuoja spalvų laukai ir mėlynoja linai. Daug vaisinių sodų ir įvairiausių daržovių, iš kurių stambia vietą užima špinatai. Nepanaudotos žemės nė šuniui atsigulti nerasi!

Daug nedidelių miestelių su baltais namais ir juodais stogais marguoja abipus kelio. Jie ypač žavingai atrodo sutūpę ant kalvų ar išsibarstę ju šlaituose. Vienkiemiai nėra, nes ūkininkai gyvena miesteliuose, panašiai kaip matydavau Švabijoje. Gyvenamas namas net ir čia yra antram aukšte, o apačioje tvartas! Gal ir patogus, kad gyvulius pašerti nereikia per lauką eiti, bet nuolatos kvėpuoti mėšlo „aromata“ kažin ar malonu ir higieniška? Ir taip vaizdai mainosi, vis atskleidami naujas paslaptis, kol vėl privažiuojam Reiną ties Mannheimu. Jo krantai čia žemi, vanduo platus, o

tiltas aukštas ir ilgas. Artėjant prie laukiamo atsilankymo Vasario 16 gimnazijoje.

Vasario 16 gimnazijoje

Kai dar namuose iš kelionės planų sužinojau, kad lankysime Vasario 16 gimnaziją ir lietuvių kolegiją Romoje, pajutau malonų jausmą, lyg lankyčiau pačią Lietuvą. Kaip į tai bežiūrėtum, jos yra lietuviškos institucijos, lyg lietuviškos salos, kurių laisvam pasavily nedaug tėra. Ir kai, keliolika kilometrų nuo Reino pavažiavę, pilies bokstė pamatėm lietuvišką trispalvę, smagu pasidare. Kieme mes pasitiko gimnazijos steigėjas kun. A. Bernatonis ir dir. A. Šmitas. Abu jie pakvietė jautis kaip namie. Suejom į salę, kur moksleivių orkestras mes sutiko su lietuviška muzika. Ir grojo puikiai, nes už kelių dienų Romoj gros popiežiui ir kitose iškilmėse. Po direktoriaus kalbos „Kasos“ vadovybė ir O. Kezėnė įteikė jam po čekį. Po šeimininkai pakvietė mus į kiemą pasivaikinti.

Ką per trumpą laiką pastebėjau šioje lietuvių mokslo įstaigoje? Nuo gaisro nukentėjusi pilis baigiama atstatyti, o jos baltas bokštas su skirtingais langais ir raudonais kuorais visai pabaigtas. Gražiai atrodė mūrinis šviesus pastatas, kuriame yra klasės ir mokyklos salė. Prie jo gerai tvarkomas rožių sodelis ir gėlynas su lietuvišku pakelės kryžium centre. Miela pažūrėti į linksmai nusiteikusius moksleivius, kažkur su knygom skubančius ir lietuviškai kalbančius. Bet pati didžioji naujovė tai kieme pastatytas baltas, moderniškas atrodantis bendrabutis, kurio atidarymo iškilmės bus rytoj.

Rytoj čia laukiama daug svečių, tai kieme pastatytos

palapinės su stalais vaisėms. Šie įrengimai ir mums gražiai patarnavo, nes „Kasos“ vadovybė ir mums paruošė vaises. Palapinės buvo itin naudingos, nes užkandžiaujant užėjo lietus. Keptas dešras, jautiena, alų ir lengvus gėrimus vikriai dalijo moksleiviai berniukai. Tai buvo jiems tartum generalinė repeticija rytojaus dienai.

Palapinėse pasigirdo bevalgancijų ir nuo alaus pralinksmejusių svečių pokalbiai. Kažkas prie mikrofono priminė direktoriaus Šmito nušviestą sunkią gimnazijos finansinę būklę ir paprašė „pakrūpyti kišenes“. Žmonės noriai davė aukas, o kiti pasižadėjo atsiųsti dar didesnes. Lietus kiek apstojo, tai grupė galėjo ant gimnazijos laiptų nusifotografuoti. Salėje dar pasivaikinė kava ir gardžiais pyragais, susėdom ir autobusus ir atsisveikinom šią idomią lietuvišką „salą“.

Trumpas sustojimas Heidelberge

Kelionės plane buvo numatyta apžiūrėti garsiąją Heidelbergo pilį ir jos muziejus. Tačiau per ilgai užtrukome vaishingo gimnazijoje, tai anot gidės pilis jau būsianti uždaryta. Bet gide bandysianti nors iš lauko mums ją parodyti. Aplenkiam Mannheimą ir po valandėlės pervažiuojam Neckarą. Tai ta pati upė, kuri teka per Tuebingeną ir Stuttgartą, lietuviams gerai žinomas vietas. Upė labai patvinusi, bet gatvių neužliejusi. Senasis akmeninis tiltas (Alte Brücke), statytas 1788 m., teikia Neckarui ir miestui romantišką grožį. Upės vanduo tiek pakilęs, kad tik maži laiveliai tegali pralįsti pro tilto skliautines angas. Dėl to grupė keleivinių laivų prie krantinų laukia, kol galės išlaukti į Reiną.

(Bus daugiau)

1988 M. VASARA

1988 m. vasara Šiaurės Amerikos lietuviams labai užimta. Šalia baltistikos konferencijos birželio mėn. prie Washingtono, skautų tautinės stovyklos prie Clevelando, liepos mėn., kultūros kongreso Toronte birželio mėn., PLB seimo Toronte birželio mėn., buvo ir šokių šventė Hamiltone. Dar be to susilaukiame tiek svečių iš okupuotos Lietuvos, kaip niekad, svečiai, kurie žada grįžti į Lietuvą po savo viešnagės, šokių šventės ir turistų atplūdis turi tam tikrą panašumą. Ar Šiaurės Amerikos lietuviai pasiruošę tam atplūdžiui? Šokių šventėje, teko girdėti, svečiams iš Australijos nebuvo parūpinti bilietai į susipažinimo šokius. Teko girdėti, kad viena grupė iš Kalifornijos paaukojo svečiams iš Punksko savo bilietus į užbaigimo banketą. Gal taip buvo, gal ir ne. Teko girdėti, kad vieni „šeimininkai“ JAV-se aprūpino savo svečiams iš Lietuvos dokumentų nuvažiuoti į šokių šventę, kiti net nesistengė. Vieni „šeimininkai“ su svečiais „tupi“ prie namų, kol svečiai,

PLB seime susitinka „Draugo“ bendradarbis Juozas Kojelis su senesniais ok. Lietuvos atvykusiu dr. Algirdu Statkevičiumi.

net nesulaukę kelionės pabaišos, jau nori grįžti į Lietuvą. Kiti svečiai siūnčia į Hawajus ir kitur. Svečiai iš kitų pasaulio kampų mato kaip Šiaurės Amerikos lietuviai gyvena. Tačiau sunku nuspręsti, kurtas vidurio taškas. Spaudoje dažnai matome, kokie tų svečių išpūdziai, grįžus į namus, ar tai būtų į Pietų Ameriką ar

Lietuvą. Ar jie supranta, kad mūsų šeimoms (ne bent labai pasiturintiems) reikia pasiaukoti juos globojant. Kartais jų materialiniai reikalavimai naivūs ar neapgalvoti. Tačiau, mums ten nuvažiavus, jie mus prižiūri, apdovanoja. 1988 m. vasara sudarė ir sudaro Šiaurės Amerikos lietuviams ypatingą progą priimant svečius iš viso pasaulio, ypač iš Lietuvos. Ar jie sugrįš į savo kraštus su klaidingų ar su balansuotu požiūriu į mūsų veiklą, gyvenimą? Ar jų išpūdziai bus materialiniu turto pagrįsti, ar jie pajus tą brolišką dvasinį ryšį, kuris mus jungia, kuris gyvuoja ilgiau negu suvenyrai?

R.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuvė atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu **\$6.50**
Illinois gyventojai moka **\$6.94**
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Anatolijus Kairys
VIENA ŠIRDIS
Premijuotas romanas

Tai naujas PLB Švietimo komisijos premijuotas romanas jaunimui, bet įdomus kiekvienam, nes jame telpa 26 dviejų jaunuolių laišakai tarp Lietuvos ir Amerikos. Pažinkime dvi Dainavas: vieną palei Nemuną, kitą prie Detroito, kur tarpsta mūsų vaisiai.

Išleido JAV LB Švietimo Taryba 1988 m., 192 psl. kaina su persiuntimu **\$8.50** Illinois gyventojai moka 9 dol.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

Kaišiadorių vyskupija VI tomas

Siame paskutiniame tome aprašoma ne tik Kaišiadorių vyskupija, bet jame dar talpinama visų jau anksčiau išleistų tomų bendroji dalis: papildymai, atitaisymai, vardiniai...

Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto.
Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 608 psl., 772 iliustracijos, kietais viršeliais.
Paruošė spaudai ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press).

Atspausdino Morkūno spaustuvė.

Kaina su persiuntimu **\$27.00**

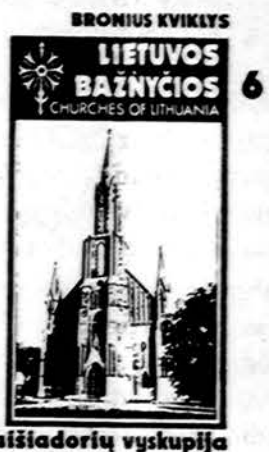
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629 USA

Illinois gyventojai dar prideda \$1.84 valstijos mokesčio.

Kaišiadorių vyskupija

Lietuviškų Knygų klubo išleistų leidinių IŠPARDAVIMAS

	KAINA	
	Buv.	Dabar
ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS. Gyvosios krikščionybės apaštalas. Dr. Antanas Kučas. 592 psl. 1979	\$15.00	\$5.00
ABRAOMAS IR SŪNUS — Aloyzas Baronas. Premijuotas romanas. 206 psl. 1973.	\$4.50	\$2.00
AIŠVIDO PASAKOS — Antanas Giedrius. 140 psl. 1972	\$3.00	\$1.50
AIDAI IR ŠEŠELIAI — Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 psl. 1972	\$5.00	\$2.00
ATSIMINIMAI — Mykolas Krupavičius. 364 psl. 1972	\$10.00	\$3.00
ALJŪŠIAUS LAPAI — Dr. S. Aliūnas. Humoristiniai eilėraščiai. 87 psl. 1975	\$2.25	\$1.00
ALŠŪNŲ KUNIGAİKŠTYTĖ — Jonas Vizbaras. Premijuotas romanas. 288 psl. 1981	\$8.00	\$4.00
AUKSO ŽASIS — Birutė Pūkelevičiūtė. Pasakiška trijų veiksmų komedija. 159 psl. 1965	\$2.00	\$1.00
ANGLŲ NOVELĖ — sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 459 psl. 1974	\$3.50	\$1.00
ATSIMINIMAI VYSK. P. BUČIO — red. J. Vaišra. I dalis. Pasiruošimas darbui. 320 psl. 1966	\$3.50	\$2.00
ATSIMINIMAI VYSK. P. BUČIO — red. J. Vaišra. II dalis. Darbo baruose. 279 psl. 1966	\$3.50	\$2.00
AUKSO RUDUO — Mykolas Vaitkus. Eilėraščiai. 1950-1952. 120 psl. 1955	\$1.25	\$0.50
DEBESYS IR PROPERŠOS — Petras Melnikas. Romanas. 297 psl. 1977	\$6.00	\$2.50
DABARTIES SUTEMOSE — Bronius Zumeris. Premijuotas veikalas. 187 psl. 1967	\$2.50	\$1.00
DAILININKO ŽMONA — Juozas Tininis. Romanas. 218 psl. 1970	\$5.00	\$2.00
DIDYSIS INKIZIVITORIUS — A. Maceina. Dievo ir žmogaus santykiai pasaulio istorijoje. 221 psl. 1950	\$2.50	\$1.00
DR. KAZYS DRANGELIS — Gyvenimas ir darbai. K. A. Girvilas. 214 psl. 1971	\$3.00	\$1.00
GREITKELIS — Vytautas Volertas. Romanas. 242 psl. 1964	\$6.00	\$3.00
GYVENIMAS YRA DAILUS — Vytautas Velertas. Romanas. 242 psl. 1964	\$2.50	\$1.50
GĖSTANTI SAULĖ. Metmenys. Jurgis Gliuda. 218 psl. 1954	\$2.00	\$1.00
GUNDYMAI — Jonas Gailius. Apsaka. 143 psl. 1957	\$2.00	\$1.00
HESTERA — Vacys Kavaliūnas. Romanas. 183 psl. 1974	\$4.50	\$2.00
IŠGANYMO KELIAS. Filotėja. Šv. Pranciškus Salezas. Red. kun. dr. K. A. Matulaitis, MIC. 336 psl. 1967	\$3.50	\$2.00
ISPANŲ NOVELĖS — Ispanų rašytojų novelių antologija. Sudarė Povilas Gaučys. 486 psl. 1980	\$10.00	\$3.00
KETURI GANYTOJAI — Mykolas Vaitkus. Atsiminimai. 180 psl. 1960	\$2.00	\$1.00

Pastaba: Užsakant knygas per pašta, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą. Šį sąrašą išsikirpkite ir pasiųskite.

R.K. Vidžiūnienė

Angelė Nelsienė susitikime su Kalifornijos gubernatorium Deukmejian, teikiant jam krikščionybės jubiliejaus medali ir Nijolės Sadūnaitės atsiminimų knygą. Gubern. nuotrauka

RETO GROŽIO VESTUVĖS

Kiekvienos vestuvės yra džiaugsmo šventė. Ypač tada, kai kuriama lietuviška šeima, ja džiaugiasi ne tik šeima ir draugai, — džiaugiamės visi lietuviai. Tačiau šį kartą vestuvės buvo Los Angeles tautiečiams ypatingai pakili diena. Kas gi čia nežinome Tado Gintauto Dabšio, Jaunimo sąjungos buvusio vado, žurnalisto, choristo, vyrų kvarteto „prieauglio“, religinių ir tautinių grupių nario, sau gyvenimo draugę pasirinkusio iš to pačio „Spindulio“ šokėjų tarpo, kuriam nuo vaikystės priklauso.

Grazi ir jų meilės pradžia. Jaunosios motinos draugė Dana Paškevičienė atvedė tylią, nedrąsą, lietuviškai nemokančią Danutę Pošiūtę į vieną „Spindulio“ šokių pamoką. Žinodama merginos uždara būdą, Dana priėjo prie Tado Dabšio ir paprašė padėti Danutei įsijungti į ansamblio eiles. Tada, žinomas savo veržliu, draugišku būdu mieliai sutiko. Nuo pirmos dienos, nuo pirmo šokio šie jauni žmonės taip ir liko drauge, rimtai ruošdamiesi savo pasirinktose profesijose bendram gyvenimui. Kaip besistengtų, jokia kita mergina jau nebeįstengė pasukti Tado akių savo pusen.

Šią karštą, karštą liepos mėnesio 16 dieną linksmai skambėjo Šv. Kazimiero bažnyčios varpai. Vidun įėjus puošnumas tiesiog užtraukė kvapą. Altorius skendo gėlėse, o prie kiekvienos klaupytės eilės pastatyta milžiniška baltų kaspinių ir rausvų gėlių puokštė žvakė nušvietė įeinantiems kelią. Kiekvieną viešnią į vidų palydėdavo šventiškai pasipuošę jaunuoliai. Pasigirdus vargonų muzikai, įėjo jaunosios motina ir po vieną šešios puikiai atrodančios pamergės, su gyvų gėlių pluošte plaukuose. Tada dedė įvedė savo mylimą dukterėlį ir perleido ją jaunajam Tadiui.

Prasidėjo šv. Mišios, atnaujamam klebono kun. A. Olšausko. Prie Komunijos ėjo tik jaunieji, motina su broliu ir palyda. Skaitymus pravedė pabrolų Gintaras Grušas ir pamergė Dalytė Trotmanaitė. Skaitė su pakilimu, poetiškai. Gaudė vargonai, giedojo mūsų Vyrų kvartetas.

Viduryje Mišių buvo sutuoktinių apeigos, aišku, lietuviškai. Aukos nešė abi motinos, jas perdavė jauniesiems, o tie perdavė kunigui. Baigiantis apeigoms, — kai kunigas taria žodžius „palinkėkite ramybės“, jaunieji prisegė gėles sveikindami tėvus, dėdę, tėvukus Dabšį ir Rėivydą ir tada, nunešę gėles prie Marijos altoriaus, pavedė savo būsimus vaikus Marijos globai. Jaunojo Tado motina solistė Birutė tuo metu giedojo „Ave Maria“, ir kaip pati vėliau prisipažino, džiugus graudulys jai labai spaudė gerklę.

Pabaigoje klebonas kun. Olšauskas paskelbė Tadą ir Daną vyrų ir žmona ir pakvietė visus juos pasveikinti. Paeiliui išėjo palyda ir šeima, o paskutiniai džiugiai nušvitę ir jaunieji Dabšiai.

Vestuvinis pokylis vyko milžiniškame „Draugiškumo klube“. Taip išpuoštos salės dar nebuvome matę! Nuo kiekvieno svečio kedės į lubas kilo milžiniški rausvo atspindžio balionai, rausvų rožių puokštės puošė kiekvieną stalą, ant lėkštės irgi elegantiškai išlėjęs ilgakotė rožė. Įeinančius jaunuosius trankiai pasveikino Dobilas Steikūno puikus orkestras, plojimui audra, „Valio, valio, ilgiausių metų jums valio!“, o jauniesiems sustojus prie stalo užgriaudė ir tradicinis „Kartu, kartu... kad pasibučiuotų, tai būt saldu“, ko ilgai nė nereikėjo laukti.

Svečius pasveikino Emanuelis Jarašiūnas, o jaunojo tėvas Rimtautas Dabšys sukalbėjo maldą. Angliškai kalbančius svečius sveikino Tado motina Birutė, tėvukus, gimines Danos motina Gražina Pošienė, taip pat jaunosios krikšto mama, biznio partnerius. Pabrolų Dainius Petronis — Tado draugas, o Bronius Sieliukas apibūrė visus pabrolus ir pamerges.

Aišku, vienas gražiausių ir kažkodėl graudžiausių momentų buvo tradicinė „Sadutė“, šokama jaunosios draugių iš „Spindulio“ ansamblio. Ką gi, po to neatsiliko ir vyrai šokėjai. Baliaus buvo puikus, triukšmingas ir neužmirštas. Visi džiaugėmės nauja lietuviška šeima.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX -
REALTORS

GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Century
21

KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarimo ir vertų jūsų namų įkainavimo.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGINGAI
PATARNAUJAME PIRKIME
BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj aplinkėj, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

Parduodamas namas prie 71 ir Sacramento; 1½ aukšto, įrengtas rūšys, 2 auto. garažas. Švarus. Skambinti **Indrei 537-7949**.

IEŠKO

Ieškoma Aniceto ir Vladislavos Strockio duklė Iona. Strockiai gyveno Bostono apylinkėse, palaidoti Naujos Kalvrijos kapinėse: Anicetas 1952 m., Vladislava 1965 m. Iona pažįstantieji prašomi pranešti jai, arba jos dėdei Augustinui Strockiui, gyv. Kaune, Pilviškių g-vė, Nr. 16, arba DRAUGO dienraščiui.

HELP WANTED

Live-in position for N. Shore suburban family; housekeeping, babysitting, some cooking; prefer mature, experienced, English speaking woman. Soc. Sec., paid vacation, lovely pvt. rm. with sep. bath and sep. entrance. References required. Call 266-2901.

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. butas
Marquette Parko apyl.
Skambinti 499-5725

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th St
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS

Šias knygas galima gauti „Drauge“

AIŠVYDO PASAKOS. Giedrius. 140 psl.
ALJŪŠIAUS LAPAI. Dr. S. Aliūnas. 84 psl.
ANGLŲ NOVELĖ. Anglų rašytojų novelės. Povilas Gaučys. 459 psl.
ATSIMINIMAI. I dalis. Vysk. P. P. Bučys. 320 psl.
ATSIMINIMAI. II dalis. Vysk. P. P. Bučys. 284 psl.
AUKSO KIRVIS. Rinktinės pasakos. Juozas Švaistas. 224 psl.
AUKSO RUDUO. Eilėraščiai. Mykolas Vaitkus. 115 psl.
AŠTUNTASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS. 114 psl.
BAŽNYČIA IR PASAULIS. Antanas Maceina. 157 psl.
ČIA MŪSŲ ŽEMĖ. Reportažai iš kelionės Lietuvoje. A. Vilainis. 96 psl.
DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. 186 psl.
DERLIUS VAINIKAS. Eilėraščiai. Juozas Mikuckis. 359 psl.
DIDŽIOJI PADĖJĖJA. Dr. Antanas Maceina. 234 psl.
DR. KAZYS DRANGELIS, kurybingasis veikėjas. K. A. Girvilas. 214 psl.
DŽIAUKIS GYVENIMU. O. Swett Marden. 70 psl.

Pastaba: Užsakant knygas per pašta pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kur bus pridėta ir persiuntimo išlaidos, o Illinois gyventojams ir valstijos takasai.

Po Pavergtųjų tautų priėmimo Chicago miesto centre. Iš kairės: J. Šulaitis, A. Šulaitienė, V. Tumasonienė, M. Remienė ir dr. V. Tumasonis.

Nuotr. J. Tamulaičio

PAMOKA ATEIČIAI – LIETUVIAI NE VANDALAI

Prieš kiekvieną Jaunimo kongresą, Dainų ar Tautinių šokių šventę sujuda visa laisvojo pasaulio lietuviška visuomenė. Šventės komitetų sudarymas, aukų rinkimas, kvietimas mecenatų stambesne suma prisidėti prie šventės turtingumo bei didelės sumos išlaidų padengimo, kurio šventėje dalyvaujantieji žiūrovai be mecenatų dosnumo negalėtų padengti.

Pasiruošimas programai, repeticijos, komiteto narių bei tautinių šokių mokytojų pasiaukojimas atima daug laisvų poilsui skirtų valandų, kad galėtų chorai lietuviška daina, jaunimas tautinio šokio judesiu kelti tėvynės vardą, parodant pasauliui, kad mes trokštame laisvės Lietuvai.

Kaip gaila, kad to laisvės troškimo Lietuvai bei būti pavyzdiniais tėvynės vaikais jaunimo tėvai, mokytojai bei organizacijų vadovai nesugeba įkvėpti mūsų pačių remiamam jaunimui, kuris, kur tik pasisuka pridaro sarmatos sau ir tai grupei, kuriai jis priklauso. Be to, sukelia šventės rengimo komitetui nereikalingų rūpesčių ir nesmagumų.

Paskutinėje tautinių šokių šventėje Clevelande gražiam viešbučiui mūsų lietuviškasis jaunimas – tautinių šokių šokėjai pridarė didelių nuostolių, pro langą išmesdami televizijos aparatus, sugadinami keltuvus, padėdami matracus, sulaužydami baldus ir be jokio reikalo užveddami gaisro alarmą. Ar po to nemalonus

įvykis nereikėjo mokytojams daugiau dėmesio atkreipti į šokių grupes, į kokybę, o ne kiekybę? Patiems šokėjams – pačiam jaunimui didesnį dėmesį atkreipti į jaunuolius, darančius nuostolius, mėgstant alkoholį bei vaistus, su jais susitvarkyti, kad ateityje daugiau nepasikartotų Clevelande įvykę nemalonių numai?

Vėl sujudo laisvojo pasaulio žemė, vėl Hamiltone, Kanadoje, didinga lietuvių Tautinių šokių šventė, vėl laisvam pasauliui rodė savo spalvingus tautinius drabužius, savo tradicijas, savo kultūrą, pamiršė lietuviško jaunimo išskrypimus.

Liepos 2 d. 7 valandą ryto pasiekė McMaster universiteto pastatus ir universiteto švarų rajoną. Nuėjau į Cammon pastatą sutvarkyti atvažiuosius žiūrovų nakvynės. Girdžiu, kaip raštinės tarnautoja skundžiasi universiteto sargybiniui: „oh my gosh, what a mess“. Užklausiui. Paaškęjo, kad iš penktadienio į šeštadienio naktį Whidden Hall patalpose tautinių šokių grupės pradėjo daryti šuonybes. Jie buvo be vadovų. Iš visu keturių aukštų nuėmė priešgaisrinius aparatus. Antrame ir trečiame aukšte paleido gaisrui gesinamas putas, tuo pridarydami nuostolio sienoms, grindims ir kilimams. Jaunuoliai buvo girti. Mus visus žiūrovus patalpino į tą patį pastatą, tik ketvirtame aukšte. Iš šeštadienio į sekmadienį buvo didelis triukšmas, lauke laks-

tymas, riksmas, klyksmas. Neleido miegoti. Nutilo trečiame aukšte trunkamasis bei daužymasis tik apie 5 val. ryto.

Mažai miego, o jau laikas ruoštis į pamaldas. Kieme tylu, lyg penkias valandas nebūtų buvę jokio triukšmo, jokio klyksmo... Pamaldose jaunimo gal buvo 10%. Tautinių šokių šventės vietoje pirmo aukšto kėdės visos užimtos. Antrame aukšte galėjo būti daugiau žiūrovų. Šventė prasidėjo punktualiai. Pristatomi garbės svečiai. Mokytojai įveda savo grupes su vietovii plakatais. Viena grupė mažesnė, kita didesnė, o trečia dar didesnė. Gražus tas mūsų lietuviškas jaunimas.

Šokiams pasibaigus skubėjome į balių, kuris buvo Convention Hall trečiame aukšte suaugusiems, o apačioje jaunimui. Prieš vašes paaškęjo, kad Hamiltono meras apmokėjo autobusų transportaciją tarp universiteto ir Convention Hall. Tai buvo jo dovana mūsų šventei. Per klaidą pakliuvau pas jaunimą. Rankose vienoje cigarete, kitoje alaus butelis. Akys raudonos. Liežuvis vos apverčiamas. Ir tai yra 15, 16, 17 amžiaus berniukų ir mergaičių tarpe. Kur vadovai, kur tėvai?

Rytoj vykstate namo. 12 valandą nakties – ramu. Apie pirmą valandą nakties vėl prasidėjo riksmas, klyksmas, laktymas. Pro langus lipimas į vidų, eglučių šakų laužymas. Universiteto policija pradėjo šį triukšmą raminti. Nesisekė. Lygiai 3 valandą nakties tarp lauke vykstančio didelio triukšmo ir viduje koridoriuose paleisto gaisro alarmo buvo neap-

MŪSŲ KOLONIJOSE

Kennebunkport, ME

PIANISTAS WILLIAM SMIDDY

Liepos 10 dieną didžiojo gegužinėje, kur kalbėjo viceprezidentas George Bush ir šoko Ivaškų tautinių šokių grupė, buvo pasaulinio masto pianisto William Smiddy koncertas. Žvilgsnis į programą mums pasako, kad tie veikalai, kuriuos pianistas atliko yra rinkiniai didžiosios scenos veikalai. Pianistas pradėjo savo koncertą Edward Grieg „Vestuvių diena Trolldaugen“, veikalas džiaugsmingos nuotaikos, skandinavų liaudies charakterio, parodė pianisto charakterį. Smiddy pirštai lakstė, plaukė po klavišus užgaudami juos su tokiu greičiu, kad neįmanoma jų pastebėti. Tai reiškia, kad pianistas turi greitą techniką, kuriai išvystyti reikia daug metų. William skambina nuo ketverių metų amžiaus ir skambina su didele meile muzikai. Kompozitorius Edward Grieg (1843-1907) yra lyrinis romantikas, kuris norvegų muziką išpopuliarino visoje Europoje, ypač norvegų liaudies dainą, imdamas ją pagrindan savo kūrybai. Domenico Scarlatti (1685 - 1757) buvo parašęs 550 sonatų, kurių vieną Sonatą in E-major, L-23 Smiddy atliko. Sonata yra virtuozinė, jausminga nesudėtinga, nes Scarlatti rašė harpsichordui. Smiddy sugebėjimas išgauti ankstyvesnio amžiaus nuotaikas pasako, kad esant dideliu pianistu.

Pianisto atliekamas Manuel de Falla „Ugnies šokis“ uždegė klausytojus ispaniška liaudies dainos ugnimi ir paties kompozitoriaus revoliucine nuotaika. Čia pianistas parodė savo akordų techniką, kuri yra tobula.

Johann Sebastian Bach (1685 -1750), vokiečių didžiojo kompozitoriaus chorales-preliudas – „Nun Komm der Heiden Heiland“, religinis veikalas atnešė religinės nuotaikos susirinkusiųjų tarpe, nuotaikos, kuria pats kompozitorius gyveno. Pianisto pirštų greitis neužmuša melodingumo, kurio pilnas buvo Bachas. Pianistas užgauna klavišus su tam tikru dainavimu, ką labai aukšto rango interpretatoriai atlieka.

Pianistas atliko Frederyk Chopin (1810-1849) du valsus A-minor, Op. 34, C-sharp minor Op. 64 No.2, tris mazurkas – F-minor, Op. 7, No.3, C-sharp, Op. 30, No. 4, D-major, Op. 33, No. 2, ir du polonezus A-major, Op. 40, No.1, A-flat major, Op. 53. Chopenas žinomas kompozitorius, kaip didysis poetas, kuris lenkų šokius pavertė pasauliniais ypatingo grožio kūriniais. Jo veikalai pilni elegancijos ir melodingumo. Čia Smiddy parodė savo muzikalumo subtilumą, išdainavęs didžiojo kompozitoriaus kiekvieną gaidą.

Franz Schubert (1797-1828) „Military March“ praskambėjo su lyrine nuotaika, kas yra būdinga kompozitoriui, nors veikalas buvo militarinis. Franz Schubert savotiškas kompozitorius, sukūręs muzikinį pasaulį, kurį atjausti ir suprasti reikia gero atlikimo.

Camille Saint-Seans (1835 - 1921), prancūzų kompozitorius, kuris kreipė dėmesį daugiau į eleganciją kaip į emocijas, buvo klausomas su dideliu atsidėjimu ir susikau-pimu.

Frederick Liszt (1811-1886), Consolation in D-Flat major parodė William Smiddy esant tikru pasauliniu pianistu, kuriam nėra jokių ribų, nei techninių, nei muzikinių, nei interpretacinių. Pianistas yra

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1988 m. liepos mėn. 28 d.

5

apvažinėjęs visą Europą, o tiksliau – visą pasaulį, kur koncertai yra duodami. Jis visur turėjo pirmuosius instrumentus ir liepos 10 dieną jam buvo leista groti Falcone pianinu, kuris turi puikų toną. Klausytojai buvo sužavėti.

Plojimas retai sustodavo pianistui baigiant veikalą. Kiekvienas intuityviai jautė, kad tai didelis pianistas, kurį esame laimingi turėdami progą išgirsti. Tikimės, kad dar ne vieną kartą jį išgirsime.

Elena Vasyliūnienė

A.†A.

inž. JUOZUI KIZLAUSKUI

mirus, jo žmonai BRONEI, dukrai GIEDREI su šeima, sūnui ANTANUI su šeima, seseriai ONAI Lietuvoje, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilia užuojautą.

Lietuvių Opera

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

SILVERSTRAS BALČIŪNAS

Š.m. rugpjūčio 8 d. sukanka vieneri metai, kai atsisveikino su savo broliu a.a. Silvestru. Tą dieną ypatinga malda prisiminsime jo meilę savo šeimai, draugams ir artimiesiems. Prisiminsime jo ryšius su lietuviškomis organizacijomis: Ateitininkais, VLIKU pokario metais Vokietijoje, Lietuvių Bendruomene Australijoje.

Rugpjūčio 8 d. 7 val. bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą pas Tėvus Marijonus ir Tėvų Jėzuitų koplyčioje Čikagoje, pas Tėvus Pranciškonus Bruklne ir 8 val. ryto pas Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos Seseris Putname.

Kviečiame Silvestro draugus ir artimuosius tą dieną savo maldose jį prisiminti ir jungti savo maldas su šv. Mišių aukomis.

Silvestro Broliai: kun. Vytautas, Povilas, Antanas, Petras ir seserys: Marcelė ir Agota.

GAIDAS–DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

Šių mokslo metų užbaigime Šv. Kazimiero parapijos lit. mokykloje mokyt. Inga Nelsaitė apsupa mokinių. Prie stalo iš kairės: I. Medziukas, gen. kons. V. Čekanauskas, A. Nelsienė, Vl. Pažiūra ir kun. dr. A. Olsauskas.

Talkininkai Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Iš kairės: Vida Brazaitė, Ramona Steponavičiūtė ir Linas Buntinas kataloguoja rinkinius.

sakomas chaosas. Gaisro alar-mas rėkė 15 min., kol atvažiuo-je Hamiltono gaisrininkai sustab-dė. Gaisrininkai, lakstydami per aukštus, tikrino, ar tikrai nėra gaisro. Suau-gė ir buvęs jaunimas kambariuose lėkė lauk. Universiteto policijos pilnas pirmo aukšto koridorius. Ketvirtame aukšte užklaustas gaisrininkas atsakė, kad alarmo stiklas sudaužytas antrame aukšte. Gaisro pavojaus nėra. Nusileidau žemyn. Keturių vos liežuvių apvertiančios merginos pradėjo aiškinti, kad jos čia vis-ką sutvarkys. Išėjau į triukš-mingą kiemą. Vyresnieji išsi-gandė. Vienas girtas, o gal ir vaistais apsirijęs jaunuolis, maždaug apie 16-17 metų amžiaus palaikydamas visus ant pajukos pradėjo pūsti mui-lo burbulus suaugusiems į vei-da.

Atsirado tikra Hamiltono poli-cija. Pradėjo tikrinti aukštus ir kambarius. Užkliuvo antrame aukšte ir trečiame aukšte. Vienas jų užkliuvo ir į ketvirtą aukštą. Ikišo galvą į prausyklą. Pamatęs geltoną skystį pasakė: „Lietuviai tikrai davė gražią programą, švėsdami savo šventę, laikraščiai tai aprašys, bet taip pat aprašys, kad padarė daug nuostolio ir McMasterio universitetui ir kad iki dabar

yra padaryta apie 25,000 dol. nuostolio. Išmuštas didelis lan-gas registracijos pastate. Paklausus, kur yra šokių vadovė, atsakė, kad ji yra pa-vargusi ir miega. Policijai esant antrame ir trečiame aukšte Whidden Hall pastate jaunimas pradėjo lipti pro langus lauk, kitoje pusėje pastato pro langus į vidų.

Tuo metu iš Widden Hall pa-stato išėjo apie 6-8 policininkai ir areštavo tą jaunuolį. Blon-dinukė, atrodo, buvo nustebusi, bet vis tiek paklausė policinin-ko, ką ji dabar turi daryti. Jeigu turi 5000 dol. tai gali išpirkti. Kol buvo tikroji policija rajone buvo tylu, kaip prieš audrą. Už padarytus nuostolius buvo areštuoto mūsų lietuviško jau-nimo. Policija patikrinusi Bren-don Hall pastatą pasitraukė iš rajono. Jaunimui pajutus poli-cijos pasitraukimą vėl prasidėjo riksmas, klyksmas ir eglučių laužymas. Tai tęsėsi iki 6 valandos rytą. Nežinau ar jau-nimas nutilo ar nuovargis porai valandų užmigdė.

Šį kartą nerašau nei grupių, nei vietovių, nei pavardžių, nes kažkaip dar nesinori tikėti, kad mūsų jaunimas yra visai beviltiškų padėty ir pats nemokės susitvarkyti savo grupėse.

Ald. Palukaitienė

APLINK MUS

x Kun. Petras Cibulskis, „Draugo“ administratorius, su kitais vyčiais vakar lektuvu iš Midway išskrido į Washingtoną dalyvauti Lietuvos Vyčių jubiliejiniame seime. Jis yra 24 kuopos dvios vadas ir nuo seniai priklauso vyčiams. Grįš ateinančio sekmadienio vakare.

x „Draugo“ redakcija primena, kad visą rugpjūčio mėnesį „Draugo“ kultūrinis priedas neisės. Skubėjus reikalams paminėjimo dieninėje laidoje.

x Žurn. Juozas Kojelis yra atvykęs į Chicago ir apsisotęs pas savo dukterį adv. Dainą Kojelytę. Jis dar žada pabūti Chicagoje iki ateinančio penktadienio. Ta proga jis applanke „Draugo“ redakciją ir pasikalbėjo lietuviškais reikalais.

x Lietuvių Tauragės klubo gegužinė bus rugpjūčio 7 d., sekmadienį, 12 val. Saulių namuose. Veiks virtuvė, baras ir gros E. Knoll orkestras. Visi kviečiami gegužinėje dalyvauti.

x Vyresniųjų lietuvių centras šį sekmadienį, liepos 31 d., Pocių sodyboje Beverly Shores, Ind., rengia išvyką – gegužinę. Išvažiuos nuo Seklyčios. Reikia registruotis iš anksto Vyresniųjų lietuvių centro raštineje.

x Patikslinimas. „Draugo“ liepos 26 d. laidoje buvo praleista, o turėjo būti: „Marija, Marija... pagelbėk žmonijai. Tai giesmės žodžiai, kuriuos giedos...“

x Hiacintas Suvaizdis, Cicero, Ill. Onutė Šepikas, Van Nuys, Cal., lankėsi „Drauge“, pratesė prenumeratą ir pridėjo po 10 dol. auką. Labai dėkojame.

x Vyt. Čižauskas, Detroit, Mich., lietuviškos knygos platiniojas, mūsų bendradarbis, už parduotas „Draugo“ knygas atsiuntė 120 dol. ir dar daugiau užsisakė.

x Andrius G. Bernotavičius, Palos Hills, Ill., Diane Juzaitis, San Francisco, Cal., Juozas Dlugauskas, New Britain, Conn., A. M. Veliuona, Baltimore, Md., Petras Lanys, Asburg Park, N.Y., Aleksandras Žukas, Woodhaven, N.Y., Marcelė Kuras, Detroit, Mich., Gerda L. Blums, New Wilmington, Pa., pratesė prenumeratą ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Nuosirdus acii.

x Ieškau pirkti dviejų ar daugiau butų namą. Skambinti 425-7160.

x Pilno mėnulio šokiai! Ne-kaukite, bet šokite Playhouse svetainėje šį penktadienį, liepos 29 d. Įvairi muzika. Gros orkestras Estrada. Playhouse, 2515 W. 69th St.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimėjais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. V17-7747.

x Užsidirbkite aukštus nuosimėjus! Taupomoji sąskaita (daily passbook) moka 6.00% (6.14% metinis prieauglis). Terminuoti investavimai (certificates) moka žymiai aukščiau! Kur? KASA Lithuanian Federal Credit Union, 2615 W. 71st St., Chicago, IL 60629; 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL; 1445 S. 50th Ave., Cicero, IL.

x Šv. Kazimiero seserų vienuolija kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad jų išteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus atnaušiamos antradienį, rugpjūčio 21 d., 7 val. vak. motiniško namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias atnaušins namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias atnaušins namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias atnaušins namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd.

x Literatūrinė vakaronė ateitininkų sendraugų stovykloje Dainavoje įvyks rugpjūčio 4 d., ketvirtadienį. Savo kūrybą skaitys ten stovyklaujantys rašytojai. Naujuosius savo eilėraščius pateiks ir pakomentuos poetai Julija Švabaitė ir Kazys Bradūnas, o beletristikai atstovaus Jurgis Bradūnas.

x „Kernavės“ skaučių tuntas savo veiklos 30 metų sukaktį paminės spalio 1 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje ruošiamame šaučiame pokilyje. Buvusios ir esančios kernavietės, o taip pat ir tunto rėmėjai bei bičiuliai prašomi pasizymėti šią datą ir ruošti dalyvauti šiame jaunimo organizacijos renginyje.

x Arūnas J. Tamulaitis, Jūratės ir Jono Tamulaičių vyriausias sūnus, gegužės 25 d. baigė Amerikos karinę akademiją West Point, išgydamas mokslų bakalaurą (Bachelor of Science) diplomą. Diplomų įteikimo iškilmėse dalyvavo ir viceprezidentas George Bush. Arūnas yra baigęs Morton West aukšt. mokyklą pirmą mokinių tarpe. Baigė Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklą. Šoko „Grandies“ tautinių šokių ansamblyje iki išvykimo į karą mokyklą. Priklauše LSS Lituanicos tunto mokyklai draugovei ir yra skautas vytiš. Po diplomo įteikimo buvo pakeltas į antro karininko laipsnį, prisegant laipsnio ženklą ir atliekant prie-saiką.

CHICAGOS ŽINIOS

SPROGIMAS FABRIKE

Unocal bendrovės fabrike Bridgeview priemiesty liepos 25 d. įvyko didelis sproginimas ir buvo sužeisti keturi darbininkai.

ŠOFERIŲ STREIKAS

Šoferių unija liepos 25 d. paskelbė streiką Royal Crown Bottling bendrovėje. Bendrovės būstinė yra 2801 W. 47 Ave., Chicagoje. Antra savaitė streikuoja ir A. J. Canfield šoferiai. Ankstyvesnės sutartys baigėsi gegužės 1 d. Bendrovė nori mažinti atlyginimus.

GRANT PARKO KONCERTAI

Grant Parke vasarą vyksta vertingi simfoninio orkestro, choro, solistų, pianistų koncertai. Jie būna trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį vakarais 8 v., o sekmadieniais 7 v.v. Pirmas dvi dienas būna ta pati programa, o kita programa šeštadienį ir sekmadienį.

Prisikėlimo par. salėje Toronte liepos 2 d. buvo pastoracinis simpoziumas, suorganizuotas vysk. Pauliaus Baltakio. Iš kairės: Eugenijus Čuplinskis, Vytautas Volertas, Algis Juzukonis, dr. Vytautas Dambra, Ingrida Bublėnė, vysk. Paulius Baltakis, OFM, Algis Rugienius, Angelė Nelsienė, Liūda Rugienienė ir Algimantas Gečys.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DIENRAŠČIO „DRAUGO“ GEGUŽINĖ

Ilgai buvo ruošti ir planuoti „Draugo“ gegužinė, kuri buvo liepos 24 d. Marijonų sodyboje prie „Draugo“ spaustu-vės. Renginių komitetas posėdžiavo ir tarėsi, kaip gegužinę padaryti ne blogesne, negu kitais metais, nepaisant didelių prieš tai buvusių karščių ir sausras. Visi bijojo ne karščių, bet galimo lietaus ar net audros, nes po didelių karščių paprastai būna – audra. Bent Chicago apylinkėse.

Bet išaušo sekmadienį, liepos 24 d., rytas. Nors iš ryto buvo šiek tiek debesuota, bet nebuvo nei panašumo į lietų. Bijota tik didelių karščių. Todėl palapinės prieš koplyčią ir sode, kur mažiau medžių, iš anksto buvo sustatytos. Rytą tereikėjo tik ištiesti stalus, pastatyti kėdes, išdėstyti laimėjimams dovanas. Ir visi, kurie anksčiau atėjo, galėjo sėdėti pavėsyje. Bet ir karštis nebuvo toks didelis kaip kitomis dienomis prieš gegužinę.

Prie darbo tuoj pradėjo rinktis „Draugo“ renginių komiteto nariai ir narės, pasirodėdami priimti svečius, kurie anksčiau ar vėliau atsilankys į gegužinę. Jau buvo sunešti įvairūs pyragai ir visokie priedai, kurie reikalingi prie pietų. Dar nebuvo duodama. Tik palaikoma Marijonų vienuolyno virtuvėje, kad tie maisto dalykai, kurie reikalauja šilumos, būtų šalti, tie, kurie turi būti šalti, būtų padėti šaldytuvuose.

Lygiai 12 val. Marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis Marijonų koplyčios prieangyje pradėjo šv. Mišias, kurių metu pasakė ir trumpą pamokslą, primindamas dienos Evangeliją ir pritaikydamas lietuviškos spaudos reikšmę tautai vergijoje ir išvijoje. Skaitymus šv. Mišiose atliko jau-

nuolės Aušra Jasaitytė ir Vida Momkutė, šv. Mišių metu aukas rinko S. Plėnienė ir V. Lapienė. Po pamaldų prasidėjo pietūs ir laimėjimai. Pietums buvo daug žmonių, bet ir greitas patarnavimas. Čia dirbo net sušilusios M. Remienė, D. Kurauskienė, J. Dočkienė, A. Vadeišienė, E. Ozelenė, I. Kerelienė, V. Lapienė, S. Semėnienė, B. Jasaitienė, J. Ivašauskienė, V. Valavičienė, U. Balskuvienė, J. Daunoravičienė, Irena, S. Plėnienė, S. Paulionienė ir kt. Prie laimėjimų buvo D. Vidžiūnienė, A. Kiziūnė, M. Škėmaitė, E. Radvilienė, E. Jasaitienė, L. Vaičiūnienė. Prie bilietų pardavimo sėdėjo K. Dočkus, atsigaivinti norinčius aptarnavo A. Čepėnas, A. Valavičius, J. Levickas, V. Dijkas, V. Paulionis, R. Rimkus, S. Jokūbaitis. Visur skubėjo, visur kaito karštyje, visur norėjo patenkinti atsilankiusius.

Nebebuvo didelių sunkumų ir pasistatyti automobilius, kai buvo galima juos statyti priešais esančios parduotuvės aikštėje ir po medžiais prieš „Draugo“ spaustu-vę. Čia vietos nurodinėjo V. Račiūnas, M. Krušnis. Automobilių buvo tiek daug, kad užtenkė visus gatvių pakraščius ir pasistatymo vietas, net paprasta aikštė, kurioje darbininkai stoties savo automobilius.

Tuo pačiu metu „Draugo“ administracijoje darbavosi įprastinės pareigūnės Aldona Sobieskienė ir Dana Stankaitytė, par-duodamos knygas, priimdamos prenumeratas ar išrinkdamos meno dirbinius bei tautinius ženklelius. Prie knygų stalo stovėjo knyginkas K. Rožanskas, jam padėjo V. Baleišytė. „Draugo“ reikalų vedėjas St. Dziugas buvo tarpininkas tarp gegužinėje iškilusių reikalų ir administracijos darbų, kuriuose darbavosi didelė patirtį turinčios

kasdieninės pareigūnės, spėdamos visus norinčius atsivėsinti prie vėsintuvo ir nusipirkti knygų ar užsimokėti prenumeratas patarnauti. Čia pat gail. seselė iš Šv. Kryžiaus ligoninės tikrino kraujo spaudimą.

Visą laiką grojo muzika – ne per garsiai ir nepertyliai, kad niekam tos melodijos neatsibostų ir netrukdytų geros nuotaikos. Muziką prižiūrėjo dvi pasiaukojusios studentės Vida Momkutė ir Aušra Jasaitytė, kurios mokojo atrinkti dainas ir tautines melodijas.

Taip praėjo gegužinė gera nuotaika ir draugiškuose pašnekesiuose, o rytojaus dieną jau buvo... smarkus lietus.

– Pn.

AUKŠTŲJŲ MOKSLŲ DIPLOMANTAS

Petras A. Daužvardis baigė teisės mokslus Capitol universitete, Columbus, Ohio, įsigydamas įsivardijimo daktaro laipsnį. Jis yra baigęs Illinois universitetą Urbanoje ir Illinois Institute of Technology inžinerijos bakalaurą ir magistrą laipsnį. Jis yra priimtas į žymią advokatų firmą Columbus, Ohio, kur jo specialybė yra gamtos apsaugos teisinės problemos.

Jo brolis Mykolas, gyvenęs Joliet, yra daktarantas Loyolos universiteto medicinos mokykloje. Apgynęs disertaciją apie nugaraulio gyslos sužalojimus ir pravedęs tos srities tyrimus, bus pasirodęs profesoriavimo karjerai.

Judviejų jauniausias brolis Motiejus šį pavasarį baigė Northern Illinois universitetą De Kalb, Illinois. Jis ruošiasi testų chemijos studijas, įgyti magistrą laipsnį.

Vaikeičiais ir sūnumis didžiujasi motutė J. Daužvardienė ir tėvai Petras Vytautas ir Dolores Šrupšai.

Rašytojos a.a. Karolės Pažeraites draugai ir gerbėjai šv. Antano parapijos Cicero šventoriuje po jai skirtą paminėjimo liepos 9 d.

Nuotr. M. Prapuolenio

tė-Daužvardienė, gyvena Lock-porte. Abu Daužvardžiai anksčiau yra buvę veiklūs Lietuvos Vyčių ir Keistūčio klubo chorų, dramos būrių ir Ateities šokėjų nariai.

RAŠYTOJOS KAROLĖS PAŽERAITĖS PRISIMINIMAS

Liepos 9 d., beveik mėnesiui praslinkus (mirė birželio 11 d.) po rašyt. Karolės Pažeraites mirties Putnam, Conn., kur ji Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų globojama Matulaičio namuose praleido paskutinius 4 savo gyvenimo metus, susirinko jos draugų ir gerbėjų būrelis šv. Antano parapijos bažnyčioje Cicero, Ill. Šv. Mišias atnaušavo prel. V. Balčiūnas iš Putnamo, kuriam Karolė yra palikusi savo religinių meditacijų užrašus. Savo pamokslu pasinaudodamas ta medžiaga jis atskleidė jos asmeniška santykį su Kristumi ir Evangelijos giliai įtaką mąstymui bei veiksmams.

Po šv. Mišių tas pats būrelis rinkosi parapijos salėje prie gelėmis papuoštų stalų pusryčiams.

Pasistiprinę susirinkusieji klausėsi Aldonos Prapuolenytės, rašytojos draugės ir gerbėjos, prisiminimų apie Karolę. Tie prisiminimai – nuotrupos iš pokalbių su Karole, pastabos Jadvygos Prapuolenienės, kurią rašytoja bent pora kartų savaitėje aplankydavo, kai gyveno Cicero ir ištraukos iš Magdalenai Avietėnaitės, artimiausios jos draugės, rašytų laišku. Tas pasidalinimas kartu su prel. V. Balčiūno pamokslu metu girdėtai biografiniams duomenims padarė Karolės portretą gyvą.

Aldona Prapuolienytė (kairėje) su Agne Kiziene po a.a. Karolės Pažeraites pagerbimo.

Nuotr. M. Prapuolenio

Pasiklausyti pačios rašytojos, kalbančios paskutinės jos knygos „Svetimų vėjų“ personazų lūpomis, davė puikią progą Agnei Kizienei. Jos pasirinkimas Karolės Pažeraites kūrybai charakteringas ištraukas – alegoriško pasakojimo, įsigyvenimas į nuotaiką ir mintį, be patoso ir kitų dirbtinų „trikų“ skaitymas įtraukė klausytojus į pasakojimo paslap-tis ir jų atomazgą.

Pasidžiaugė ir padėjo Agnei Kizienei už gražų skaitymą pašnekesio forma viena kita mintimi prisiminė Karolę ir susirinkusieji. Karolės Pažeraites atminimui paskyrę šeštadienio priešpieštį jos bičiuliai ir gerbėjai skirstėsi į namus išklausę trumpo, taiklaus ir nuosirdaus poeto Kazio Bradūno žodžio, tikėdami, kad Karolė yra patenkinta.

ap.

POEZIJOS REČITAI

Iš Lietuvos atvykęs poetas kun. Ričardas Mikutavičius, liepos 22 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje turėjo savo kūrybos rečitalį. Jis turi meno kūrinių kolekciją, gausiai surinkęs pašto ženklų, renka kitas kultūrinės vertybes. „Ateities“ leidykla ruošiasi išleisti jo poezijos rinkinį: „Kad Lietuva neišvaikščiota“. Rinkinyje Donelaičio temomis pasirodys minint to poeto 275 m. gimimo sukaktį.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– Pavergtų tautų atstovai St. Catharines, Ont., nutarė, kad Juodojo kaspino diena būtų rugpjūčio 23 d. Ją praves prie miesto rotušės, dalyvaujant ir Kanados politikams.

– Aleksandras Žalauškas, 17 metų amžiaus, laimėjo pirmą vietą šuolyje į aukštį. Jis yra pakviestas dalyvauti ir Kanados pirmenybėse. Jei jam seksis, tai jis atstovaus Kanadai ir 1990 metais įvyksiančiose rungtynėse Bulgarijoje.

– A.a. Petras Lukošius staigiai mirė Hamiltone, Ont., palikdamas žmoną Pranę, dukterį Adele ir sūnų Vidą su šeima. Velionis buvo kilęs iš Paliepių bažnytkaimio, Ariogalos valsč.

– Didžiųjų trėmimų į Sibirą prisiminimas Sudbury, Ont., buvo birželio 12 d. Minėjimą ruošė pavergtųjų tautų atstovai. Lietuvos vėliavą nesė V. Deveikis, palydint L. Rukšytei ir G. Mazaitytei-Wade.

Susirinkusius pasveikino N. Martinaitytė ir pažymėjo, kad poetas kaunietis, gimęs 1935 m. apgynęs magistro disertaciją, buvo paskirtas į Tytuvėnus, kur 1600 m. buvo pastatytas bernardinų vienuolynas. Bažnytelė jau buvo sugriuvusi. Kun. Mikutavičius restauravo. Darbas tęsėsi 13 metų, bet bažnyčia tapo lietuviško baroko pavyzdžiu. Pasibaigus restauravimo darbui, buvo perkeltas į Baptus. Čia kun. Ričardas 1983 m. pradėjo rašyti. Jo eilėraščių pirmą kartą pasirodė 1984m.

Poetas Mikutavičius pasveikino Chicago lietuvių ir dekojo šio poezijos vakaro ruošėjams. Pirmiausia skaitė iš ciklo „Duona“, kuri yra mūsų Viešpaties buvimo ženklas. Duona ir tėviškė mūsų gyvenimas. Duonos savaoka apima mūsų būti. Išryškina Lietuvos atkaklumą. Ji, kada miršta, prisikelia. Kalbėjo apie pilnatį asarų versmėje, šviesos matymą maldoje.

Skaitė trijų maldų eilėraštį. Meldėsi už tautos išėjimą iš mirties. Rimavo apie kontempliaciją. Vienas eilėraštis buvo skirtas Tumui-Vaizgantui, sukurtais aplankius jo kapą, priminė jo žodį be tulžies.

Kun. Mikutavičiaus poezija švyti ne rimu ar ritmu, o dideliu naujumu, plačiu kūrybos polėkiu naujais įvaizdžiais ir palėginimais, perteikia tėvynės meilę ir religines mintis. Pertraukos metu skambėjo įrašyti Čiurlionio melodijos „Miške“ ištraukėlės.

Po pertraukos skaitė iš 1987 m. sukurto ciklo – pokalbis su medžiu, kuris yra žmogaus tvirtumo simbolis. Juk medis neišdžiūsta per visą žiaurią žiemą. Medis šakomis gieda. „Pulkim ant kelių“. Specialus eilėraštis buvo Smūtkelis, kuriame daug Lietuvos dabarties.

„Martiriologija“ buvo skirta Lietuvos kunigui, kuriam tenka kasdien kryžiuojamam būti. Poetas kalbėjo apie vienetą, kada siela šala. Kalbėjo apie poeto kūrybą. Temų įvairumas buvo gana gausus.

Pabaigoje N. Martinaitytė pažymėjo, kad nei vienas šio vakaro neužmiršime. Dail. V. Ramonis padėjo poetui ir N. Martinaitytei, kuri šią programą suplanavo.

Po programos dalyviai turėjo progos pasivaišinti ir pasišnekučiuoti.

Juoz. Pr.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.